

Polgo Po Pas Rom Dabeba Aşani

Hasia nedebo tau sabo po

Te Kraisgo po sela pabo bidi Pol agai e pas aşani. Magi baso meni. Te aga digi te moni hanu Romba polobadu pabeo, te gasa bidigo Kraisgo po augwalibolo hasia polobadu pusugi pai dao. Te bidi Pol agai homugo te Romba pelama augwali dali tamadi bidigi paibao homu elama, tama te Rom bagego aga teba asobo kolesaga page hania konemainu eyu, agai e pas tolali. Tama nosali aga te bulu tş kantri Spenba pelama, te Kraisgo po wali pabo we bidibolo po pusigi paibao homu yali. Agai homugo me te agai gasa haniani bulu we bidibolo ola mani po page te Rom bagego konea saibao. Te po page e tiwai dao: te Juda hani we bidi dali te Juda hani isawai haniani bulu hani we bidi dali, da tigidali te God paba asobo usu mu egobeo. Magi baso meni, da tigidaligo dwai ş eyu şeş sai bage bidibo dao. Tiali goli Godigo aga Ogwa tagala palama, tama tialigo da te da aga paba asobo tş sunumi dawai dao. Te Krai wali pabo we bidi augwaligo yabo kolesaga po me te bidi Polgo e aşani pas tomode ola mani.

Hasia mu Polgo te Romde Jisasgo po wali pabo we bidibolo siade da po weyu, agai e tama po wali, te augwali tau somainu Godiba sesemane sogo gedu haluasa po hanalubo da. Tama nosali agai te pasde aşani homude po page pusa mani,

te konealubo po daꝝ wabo sunumi delide naga te God gedude doloba pai we bidi pedelaibao, te tobage wali po te Daꝝ 1:17 tede elalubao. Polgo te tama po wali, tigidali we bidi, te Juda hani dabe augwali me, ma te gasa hani dabe me te tagalao, augwali me te seꝑe sabo we bidi dao. Tama tialima Godigo olo tau sabo wiegi yai kolesaga eyu augwali ma sali. Te Jisas Kraisba konealubo homu daꝝ wabo bidi yai baso da, te Godigo aga ma selama, tama aga te Godigo abagi pedaliyu, te Jisas Kraisgo ama bidai dao. Te bidi me deli Godigo ma sobaso da, teda agai bidabo ula te gesi noma pedelaibao. God aga dali bidibaso te Godigo Moba Noma Bidi Ogwa Wai aga dali paꝑanalalu bidibao. Tama tialima te seꝑe me isibo seꝑo bomogo aga aiyaba elaluama tonalubaso, te usu me egobeo.

Tama te bidi Polgo pusali po tigidali te aga tau sabo bidi Tertius agai te po aseꝑama tama augwali sigo e pas te Rom moni hanuba tolali. Te tiwai me te bidi Pol agai te haniani tꝑde bidali te Kraisgo po wali pali we bidi hanibolo aga pas aseꝑa tolobo seꝑ eyu, tama me sogo aga digi te pas tolobo po olama, tama gasa bidigo te Polgo pusali po aseꝑani. Tama tiyu, tama Pol agai nogi aga digi nogogo te pasde aiyadu aseꝑani, tama gasa bidigo te pas iba sela pali.

**Te konealubo homu daꝝ wabo
sunumi delide naga da te God
gedude doloba pai we bidi
pedelaibao**

(Daı 1-4)

Polgo te Godigo po sela pabo şe yali

¹ Ena Pol da, tama eno e po aşena tolobao. Ena te Kraıs Jisasgo şe bidi dao. God agai ena i olama tama te po sela pabo şe bidi nigilali. Eno te Godigo wiegi yai gesi po te we bidibolo pusumainu agai ena hagea selama tedali muai. ² Tama polobadu digi mu agai te wiegi yai gesi po nosali maiabo po daı olama, tama aga po pusali şe bidi profet dabe augwaligo te daı wali po te Godigo po bukude aşai dao. ³ Tama te wiegi yai gesi po te aga Ogwade wabo po dao. Te aga bidi mu pedalama bidibode, te aga wai mu Devitgo hanide pedalali. ⁴ Tama me ma te wiegi yai kolesaga ebo Tedali Mobo Bidigo bomu eyu aga sa hania muani, aga te Godigo Ogwa da wai. Godigo aga te gu pagede ma hodolama, tama tebogo agai te we bidibolo aga Godigo Ogwa mu dao ola mayu waselai dao. Aga dago Genuai Bidi Jisas Kraıs dao. ⁵ Te aga nogi delide naga te Godigo da olo mu tau sabo wiegi yai kolesaga eyu, tama aga nogide me agai ena te po sela pabo şe bidi nigilali. Te Kraıs aga nogi tobade Godigo tama tiali, te Juda hani we bidi dali naga meni, te tigidali tıde bidibo we bidigo konealubo po agade daı weyu tama agai po wali pomainogo tama tiai dao. ⁶ Dagego me te Godigo i wabo odama, tama dage te Jisas Kraııde wadolali we bidi pedalali.

⁷ Eno e pas te dage Rom moni hanude bidibo we bidibolo aşena tolobao. Dage Rom bage, te God agai dage dali dwagi yai homu eyu,

godolo eyu elama, tama dage te aga we bidi mu bidimainogo eyu agai dage i wali. Tama eno homugo dago Aya God dali, Genuai Bidi Jisas Kraisd dali sigo te dage dali te olo mu tau sabo kolesagago eyu tama dage homu wiegi yai ilama dage dua bugagia bidaibao.

Polgo Rom dabe sugi pabo homu yali

⁸ Hasia eno e po bolo dagebolo wainogo eba: te tigidali gasa t̄ badu bidibo bidi dabe augwaligo dagego Kraisd konealubo po dā olama bidibo po mibo dao. Tama tibaso eno te po mibode homu koneyu, tama Jisas Kraisgo nogide te eno usu da po weyu, te eno Godibolo gedu haluasa po wabo dao. ⁹ Eno Godigo s̄ eno bomo tigidaligo eyu, tama eno te aga Ogwade te wiegi yai gesi po te we bidibolo pusubo s̄ ebo dao. Tama te God aga digi koneani, eno mu po obao, sesemane sogo eno gedu haluasa po wabo si te eno dagego nogi nogi ebo dao. ¹⁰ Tama sesemane sogo eno agabolo gedu haluasa po weyu, eno te tiwai hanalubo dao, “Hauwa sogo augwali pageba pabo t̄ elalusīabadi ena tonaluali goli, meḡi nago usu da olama, te ena pabo t̄ nigilama, ena augwaliba pomainao,” te po wabo dao. ¹¹ Magi baso meni. Eno dage suainogo ebo homu mu godolo yai. Eno te Godigo Mobo Bidigo tau sabo po mobo meba te dagebolo mayu, te dage bomu ilimainogo homu ebo dao. ¹² Te e tama tiwai dao: eno homugo dagego te Kraisd konealubo po dā wabogo te ena tau siyu, te eno te Kraisd konealubo po dā wabogo dage tau siyu emainogo eno te dageba pabo homu ebo

dao. Tama te tiwai ebogo te da tigidaligo homu bomo ilimainogo homu ebo dao.

¹³ Eno ama dedeo, eno homugo dagego e po bugagia koneião, hauwa sogo eno te dage bidibo madi asaibao homu yali. Tiali goli sesemane sogo nai me deligo te ena tu palialubo dao. Te eno sego gasa bulude bidibo Juda hani isaıwai we bidi augwali tau selama te augwaligo Godigo po wali pabo we bidi pedalali, tama eno dage tomode me te tau sabo se egi pabo homu hauwa sogo yai dao. ¹⁴ Magi baso meni. Tode we bidigo gedude te Grik po wabo bage augwali te haniani naide kolesaga page tolalubo bage dao, nogi elalubo dao. Me ma, te Grik po wasiãbo bage, augwali nogi meni yai bage dao. Tiali goli agai enabolo te wiegi yai gesi po pusubo se mayu, "Te Grik dabe dali, te Grik hani isaıwai we bidi dabe dali si augwali tigidaliba pusao" weyu yai. "Te kolesaga koneai bidi dabe dali, te kolesaga konesiıwai bidi dabe me, tigidalibolo pusao," wai. ¹⁵ Tama tibaso eno homu me hodaloyu, te wiegi yai po te dage Rom hanude bidibo bidi dabebolo me te po pusainogo te homu bomu ebo dao. ¹⁶ Magi baso meni. Ena te wiegi yai gesi po wabode te ena hale me ebo menio. Te wiegi yai po Godigo bomu elalubao, te tigidali konealubo po daı wali bidi dabe ma sabo te po usu dao, te hasia Juda dabe ma selama, te nosali gasa hani dabe me ma dobola sabo te wiegi yai po usu mu dao. ¹⁷ Odião. Te wiegi yai gesi pogo te Godigo te dwai se yali we bidi te doloba pai we bidi ilabo se page te dabolo hania ola mabo dao. Te se page e dao: bidigo aga homu tigidali Kraısba munama tama

agade naga tialuyu da, teda te Godigo gedude te bidi te doloba pai bidi pedalaibao. Gasa şe ebo te usu egobeo, te Kraisde tialubo kolesaga naga usu yaibao. Tama te doloba pai bidi ilabo şe page hania ilimainogo te Godigo po pusali profet bidi agai polobadu mu te Godigo wali po me deli tama aşai, "Te bidigo aga homu tigidali enaba muyu, te enade tialubo bidi, te bidi eno gedude doloba pai bidi pedalama, tama bugagia bidada peyu bidada paibao," te po aşai. *

Tigidali we bidi şeşę sabo we bidi dao

¹⁸ Te Godigo şeşę ebo te aga bidibo madidu hania pedlalio. Agai te God tudiba muyu, te dwai kolesaga eyu bidibo bidi dabe dali şeşę ebo dao. Te tobage dwai şe ebo bage augwaligo te dwai kolesagago te mu pogo şe idali weyu te mu po hogwa sabo dao. ¹⁹ Augwaligo te mu po page konebo tų elaluali, tiali goli augwaligo te tų wali pisiąbaso, Godigo augwali dali şeşę ebo dao. Magi baso meni, te tigidali Godigo kolesaga te geme me dualalubeo. Te augwaliba hania hani-lani, God aga digi augwalibolo ola mawai dao. ²⁰ E tiwai dao: polobadu mu Godigo tigidali nai nigali, tama te sogo gagalama megi e sogoba usu nagasali, tama te bidi dabe augwaligo agai nigali nai dabe suali. Tama augwaligo tede te Godigo kolesaga meba koneani, te bidi dabego gedugo susiąbo kolesaga te augwaligo koneagameo. Te aga gasagi yai tedali mu da, aga God dao, te augwaligo hania koneagameo. Tama agai genuai bomo te sesemane sogo bidada pabo bomo dao,

---

* 1:17: Hab 2:4

silisişabo bomo mu dao, te me augwaligo agade koneagameo. Tama tibaso, te bidi dabe augwa dwai se ebo kolesaga te geme dualiyu tama augwaligo te po wei ponabo tu menio, "Dago te God konebeo," te po me wagobeo. ²¹ Magi baso meni, augwaligo God koneali goli augwaligo aga te God mu da te homu me isayu, tama augwaligo aga nogi ugwaba me sabeo. Tama augwaligo gedu haluasa po weyu agaba puba hwi me wabeo. Menio. Te augwaligo augwa homu kolesaga te olo naiba muani, te augwaligo God gegeda peyu, tama augwaligo homu te be hulua sabo tiwai pedalai. * ²² Augwaligo hagoma eyu te po wai, "Dago kolesaga koneani," tiali goli augwali esela pai bidi dabe mu pedalai dao. ²³ Tama tiyu, augwaligo te isişabo Godigo moni ula yai bomo tudiba muyu, tama augwaligo lotu po agabolo me wabeo. Menio. Augwaligo aga hasegelama, tama olo isabo bidigo piksa nomabolo me, tama ba noma me, te kibu piksa noma me, tama hasa yogai hani dali, te hasamani hani dali noma me, te tama piksa dabe selama, tama "Te nai dago god dao," weyu, tama augwaligo te nai piksa noma dabeba lotu po wabo gagalama ebo dao. *

²⁴ Tama tibaso Godigo augwali tagalali. Augwa dwai kolesagago digi augwa te dwai meda yai kolesagaba kegeyu, tama augwa digi augwa tigi doloyu yainogo ebaso, agai augwali tagalali. ²⁵ Da bidi dago te Godigo nogi sesemane bidada pabo sogo ugwaba sidu geao. Mu dao. Tiali

---

* 1:21: Ef 4:17-18   * 1:23: Bom 4:16-18

goli te tobage bidi dabe augwaligo te Godigo mu po tagalama tama hasegelama tibo po sali. Tama tiyu, augwaligo te tigidali nai nigali God tagalama, tama augwaligo agai nigali naiba naga lotu po weyu, tama augwaligo teba şe yali. ²⁶ Augwaligo aga tagalobaso, Godigo augwali te dwai meda kolesagaba tagalama bidai. Augwa we dabe augwaligo te bidigo augwali sabo te dolo kolesaga augwaligo te tagalama, tama te we dabe augwa hasi te wego isişbo dwai meda yai kolesaga wali pai dao. ²⁷ Tama bidi dabego me augwaligo te we sabo dolo kolesaga ebo te tagalama, tama augwaligo homu te sia dabo tiwai eyu, tama augwaligo dwai meda yai kolesaga te augwa ama hasi dabe dali yainogo yai. Te bidi dabe augwaligo te bidi aga hasi isişbo hale ebo kolesaga te gasa bidi dabe dali yai. Tama te we bidi dabe augwa digi augwa te tobage dwai dwai şe yali kolesaga usu nama wei ponoyu, te augwali dwai dene mu sai dao.

²⁸ Augwaligo te God augwa homude daşu ola sabo hagela homu yaligo da, teda Godigo augwali te augwa dwai kolesaga page tolalubo bidigo kolesaga wali pomainogo sula tagalalio. Tama tibaso, augwaligo te bidigo isişwai doloba pişawai haniani kolesaga yai. ²⁹ Tama augwaligo te doloba pai kolesaga me isişyu, tama dwai kolesaga mu eyu, tama mena nai pesa eyu, tama boi bidi ebo kolesaga yali. Augwaligo te doado bage hauwa elalubo bidi dali dwai homu eyu şeşe sabo homu elama, tama bidi ela muyu yai, tama wado po weyu, tama tibo po weyu elama, tama gasa bidi dali dwai şe yabo homu kone

palobo dao, tama augwaligo po tola sabilibo po wabo dao. Te tigidali dwai kolesaga augwalide mu pağanaluai. ³⁰ Te augwaligo posobo po olama tama hanilama me po pusuyu tama bidi mebago nogi dolali. Augwaligo God dali boi bidi eyu, tama po daga weyu, tama hagoma elama, tama augwa digi augwa nogi ugwaba sai. Augwaligo dwai gesi noma kolesaga pedalai. Tama augwaligo augwa aya de ida sigo po sela şayu yai dao. ³¹ Te augwaligo kolesaga me konebeo. Tama augwaligo gasa bidibolo te daş wali po wai, tiali goli augwaligo te augwa po wali me pişawai. Augwaligo te augwa deli kanemego ame nani bage augwali me godolo me egobeo. Augwaligo te gasa bidi dabe homu dene eyu tau me magobeo. ³² Te Godigo te tobage dwai şe ebo bage dali ebo homu e tiwai dao: “Te tobage haniani dwai kolesaga ebo bidi dabe augwali isimainao, te dolo mu dao,” agai te homu ebo dao. Te dwai kolesaga ebo bidi dabe augwaligo te Godigo ebo homu bugagia koneai goli, koneama tagalama, augwaligo te tiwai dwai kolesaga yai. Tama augwaligo te şe naga me ebeo. Menio. Te augwaligo te tiwai dwai kolesaga ebo gasa bidi dabe augwali nogi me ugwaba siyu, te şe usu dao weyu yai.

2

Godigo po tu te dolo mu ebo dao

¹ Te Godigo te tobage dwai dwai kolesaga ebo we bidi dabe dali şeşe ebo dao. Tama agai te şeşe ebo homu haninanigo da, teda dage tigidali

bidi dabego gasa bagebolo po ela palobo da, eno dage deli delibolo e po obao, nago te naga yali dwai şe te geme dualobo usu me egobeo. Nago po wei ponainogo yali usu egobeo. Odao, nago gasa bidi dali naga po weyu yali, tama tebo kolesagago nago po nagaba digi te po obao. Magi baso meni, nago gasa bidi agabolo naga "Nago dwai kolesaga yai," po wai, tiali goli naga digi nago me te tobage dwai kolesaga ebo dao. ² Tiali goli dago koneani, Godigo te tiwai dwai kolesaga ebo bidi augwalibolo te dwai dene sabo şe wei ponobo dao. Tama tiyu Godigo po tu ebo te dolo mu naga ebo dao. ³ Odao. Nago te tobage dwai kolesaga ebo bidi dabe augwalibolo te po weyu yali, tiali goli naga digi nago me te tiwai kolesaga yai, nago magi homu ebo dawew? Naga digi te Godigo po tu gedelama wi pabo usu yaibawew? ⁴ Te ma, nago e homu ebawew, "Te Godigo ena wiegi yai bugagia iliyu, tama ena bobobage sogo tonaluyu, tama agai te dwai şe ebo wei enabolo polo me ponogobeo." Te homu egio. Te Godigo wiegi yai polo wei ponosiabo kolesaga ebode, te nago homugo te olo nai tiwai da, te homu ebawew? Godigo homugo nage homu begelemainogo, tama agai dwagi yai kolesaga naga nagebolo eyu tonalubo dao. Te kolesaga page nago konebewew?

⁵ Tiali goli nago naga homu mu palia selama, tama nago homu me begelebeo. Tialima tebo kolesagago te nago te dwai dene sabo şe ebo te pesage genuai holobao, te mone ge sabobo piduai tiwai. Te nosali te bodolu mani side te Godigo doloba pai po tu ebode te agai şeşe hania

haninama pedalaibao, tama nage te dwai dene te sogo saibao. ⁶ Godigo te tigidali bidigo yali kole-sagade usu nama dobawaibao. * ⁷ Tama mebago da, te dwagi yai kolesagade bomo elama bidiyu, tama tebo kolesagago augwaligo te genuai nogi me te wiegi yai nogi me te me dolişabo bidada pabo ula te tu gegebo se ebo dao. Tama Godigo te tama kolesaga ebo bidi dabe augwalibolo te bugagia bidada peyu, bidada pabo bidibo ula mawaibao. ⁸ Tama mebago homugo augwade naga koneyu, tama augwaligo mu po wabo te tudiba munama, tama dolo işawai kolesaga wali pabo dao. Teda Godigo te bidi dabe augwali dali dwai homu mu eyu, tama genuai sebe eyu yaibao. Tama tiyu agai te dwai dene mu sabo se augwaliba wei ponaibao.

⁹ Te dwai denede augwaligo hwa mu waibao, te dwai kolesaga yali bidi dabe tigidali, te Juda dabe augwaligo te dwai dene hasia selama, tama nosali te Juda hani işawai bidi dabe augwali me tama naga tiaibao. ¹⁰ Tiali goli Godigo te wiegi yai kolesaga ebo tigidali bidibolo te genuai nogi me, te wiegi yai nogi me augwalibolo mayu, tama augwali aga dali hodobo bugagia bidaibao. Te Juda dabe augwalibolo hasia menama, tama nosali te Juda hani işawai bage augwalibolo me mawaibao. ¹¹ Magi baso meni. God agai te we bidi dabe dagalobo si, agai te nogi yai we bidi tedali dagaloyu, te nogi meni yai we bidi tedali dagaloyu ebo menio. Aga da te tobage kolesaga ebo bidi menio.

---

* 2:6: Tib 62:12; Prs 24:12

¹² Te e tiwai yaibao: God agai te Juda hani isawai bagebolo aga bomo yai po mabe. Tama tibaso, agai te augwaligo yali dwai kolesagade augwali po tu ebo si, augwaligo te bomo yai po bolali seđe agai augwali osola sulama dene magobeo. Tiali goli augwaligo augwa digi bomai po bolo baso, agai augwali dene mawaibao. Me ma, te Juda dabe augwaligo te Godigo augwalibolo mani bomo yai po konebo dao. Tama te bomo yai po koneyu dwai se yali bage augwali Godigo te bomo yai pogo osola sulama tama dene mawaibao. ¹³ Magi baso meni. Te bidi dabe augwaligo bomai po odolama, tama te po augwaligo homuba musiawani da, augwali te God gedude doloba pai bidi me pedalogobeo. Menio. Te tigidali bomai po tigidali sogo wali pali bidi, te bidi dabe augwali naga te Godigo augwali te doloba pai bidi nogi yaibao. ¹⁴ Eno te kolesagade po me elalubao. Te Juda hani isawai gasa hani bidi dabe augwaligo te Godigo te Juda hani dabebolo mani bomai po meni yani, tiali goli augwa digi augwa homude augwaligo te bomai po wali pabo kolesaga wali peyu da, teda te kolesaga ebo bidi dabe augwaligo te bomai po meni yai goli, augwa tama tilama tama augwa homu aga digi te augwa bomai po tiwai elalubo dao. ¹⁵ Augwa tama kolesaga ebode, te bomai pogo page te Godigo augwaligo homude aşani te hania mu pedalai. Tama te homude elalubo bomai pogo augwaligo ebo kolesaga osola subo dao. Tama me sogo augwa homugo augwa yali seđe po tu iliyu ebo, tama me sogo augwaligo yali kolesagade te augwa homugo te kolesaga usu da

homu ebo dao. ¹⁶ Eno te Godigo wiegi yai gesi po te we bidibolo pusubo si eno e po me pusubo dao. Odao, te Godigo te aga bomai po mani bage me, te bomai po sisawani bage me augwali tigidali dali Godigo te po tu nosali yaibao. Tama tiyu agai te po tu dodolobo se te Krai Jisasgo nogoba muyu, tama te bidi dabego geme ebo kolesaga osola suyu yaibao.

Juda dabe augwaligo te gasa bidi dabebolo ola mani po te augwa digi augwa me te po wali pabe

¹⁷ Dage Rom dabe tomode te bidi dabe meba te Juda dabe da. Te dage Juda dabe deli delibolo eno po obao. Nage da, nago nogi Juda elaluyu tama nago homu te bomai poba tialuyu, tama Godigo nagebolo te bomai po mobaso, tebogo nage te po tude tau saibao, te homu ebo dao. Naga digi naga nogi ugwaba siyu tama nago te po wabo dao, "Ena Godigo bidi dao," te wabo dao, ¹⁸ "Te Godigo homu kolesaga eno koneai, agai enabolo 'Te kolesaga yao' po eno odali," nago te po weyu tama naga digi naga nogi ugwaba sabo dao. Augwaligo nage te bomai pode usu da olama, tama nago te doloba pai kolesaga koneyu godolo ebo dao. ¹⁹⁻²⁰ Nago e tiwai homu ebo dao: "Te bomai pode eno te kolesaga page badi te mu po me sali da," te homu eyu, tama "Eno te gedu widai bidi dabe augwali te eno tu me ola mabo usu dao. Ena te hulide bidibo bidi dabe augwaligo ula tiwai bidibao. Ena te kolesaga meni yai bidi dabe augwali po ola mabo bidi. Ena te bugagia konesiawai dwasianu wai puluba tiwai bidibo bage po ola mabo tisa bidi da" wai.

21 Odao. Nago te gasa bidi dabe ola mobaso da, teda magi baso nago naga digi naga ma ola mabo meniwe? Nago po pusuyu te bidigo nai wi me sigio po wali, tiali goli naga digi nago magi baso nai wi sabo dawe? 22 Nago te po wali, “We bidigo te dwai penani ebo kolesaga me igimio” wali, tiali goli nago naga digi te penani şe ebo kolesaga magi baso ebo dawe? Gasa we bidi augwaligo te tibo god dabebolo lotu po weyu tama augwalibolo masigi me haniani dwagi yai nai me mabo dao. Nago te şede te po wabo dao, “Eno te tibo godibolo lotu wabo kolesaga mu hagelabo.” Tiali goli magi baso nago te tibo godigo lotu beba pelama, te mani nai wi sabo dawe? 23 Nago naga nogi ugwaba siyu, tama nago te po wai, “Eno Godigo bomai po koneai dao” wai. Tiali goli nago naga digi te bomai po boloyu yali, tama te kolesagago nago te Godigo nogi dolai dao. 24 Te nago te kolesaga dolali, tede te bukude te tama tiwai po elalubao, “Te Juda hani işawai bagego dwai posobo po weyu te po wabo dao, ‘Te Juda dabego God aga bomo meni yai bidi mu dao,’ augwaligo te posobo po Godigo nogide wabo dao,” te po te bukude aşena elalubao.*

Te dwasianu tigiwali togwa şabo kolesaga ebo po

25 Te Godigo nogi dolobo şede eno po me elalubao. Odişo. God agai dagede sa muyu, tama dagego aga daş ilimainogo duga tigiwali togolama, tama dagego te bomai po tigidali

---

* 2:24: Ais 52:5

bugagia wali pobaso da, teda te tigiwali togobo se ebogo aga du mu walaibao. Tiali goli dagego te bomai po bolali da, teda augwaligo dage tigiwali togwali digi, dage te tigiwali togosiawai bidi dabe tiwai pedalai dao. Te tigiwali togobo se ebogo dage tau sogobeo. ²⁶ Me ma, te tigiwali togosiawani Juda hani isawai bidi dabe augwaligo te Godigo bomai pogo kolesaga tigidali bugagia wali pobaso da, teda te bidi dabego nogi te tigiwali togwali Juda dabego nogi tiwai mu elaluaibao. ²⁷ Mu tama, dage Juda dabe dagego te bomai po elalubao, tama augwaligo dage tigiwali togwai. Tiali goli dagego te bomai po boloyu yai. Tama te Juda hani isawai bage augwali olo bidibao, augwa tigiwali togosiawani bidi dabe bidibo dao. Tiali goli augwaligo te Godigo bomai po wali mu pai yaibaso da, teda augwaligo ebo kolesagago dagego kolesaga aiyaba elaluyu tama po dagebolo naga waibao. ²⁸ Magi baso meni. Te bidi aga tigi daide naga te Juda bidi bidibo bage, te tobage bidi aga te Juda bidi mu menio. Tama te tigiwali togobo se ebogo te tigiwali togwali bidi te Godigo gedude te doloba pai bidi nigigobeo, te usu egobeo. Te menio. ²⁹ Te mu Juda bidi mu bidibo bidi, aga agai homu kolesagade te God wali pabo bidi bidibo dao. E tiwai dao, aga homude te dwai kolesaga togwa sawai bidi, te tobage bidi te Juda bidi mu dao. Tama Godigo Mobo Bidigo aga dali te se ebo dao, te bomai po wali pabo kolesagago te tobage se ebo usu menio. Tama te dwai kolesaga togwa sawai bidi, aga te e tode bidi gedude nogi ugwaba sabo bidi tiwai bidigobeo. Menio. Agai nogi te Godigo ugwaba

saibao.

3

Bidigo dwai kolesaga ebogo te Godigo po aiyaba me elalugobeo

¹ Te tigiwali togobo şede te tamadi wali po eno waligo da, te şede dago ma kone palao. Te Juda dabe augwaligo te kolesaga wali peyu, tama augwaligo te Juda hani isawai bidi dabe augwali mena tama aiyaba elaluaibawe? Te tigiwali togobo kolesaga ebogo augwali tau saibawe?

² Tegoba! Te wiegi yai haniani şede te Juda dabe augwaligo te gasa hani bage aiyaba elalubo dao. Te hasia nai e dao: Godigo agai wiegi yai po te Juda dabe augwaligo bugagia tonalumainogo mawai dao. ³ Mu dao, augwali mebago te pode te po mu po dao homu me isişyu tama augwa homu tigidali te poba mubo meni. Tiali goli magigo menio. Ma augwaligo Godigo pode te tobage homu ebogo te Godigo digi te agai te Juda dabego wai mubolo mani daw wali po tagalomainogo ilaibawe? ⁴ Mu menio. Tigidali we bidi augwaligo tibo po wabo bage bidibogo da, God agaduba deligo mu po sesemane sogo wabo dao. Polobadu te genuai bidi Devit agai dwai şe elama tama Godigo agade po tu dolo mu elama tama Devitgo te sogo aşani pogo te eno megi tama wali po tau sabo dao. Agai te we bidigo dwai şe ebogo Godigo po tu dolo mu naga ebo kolesaga hania waselebo po te bukude aşeyu tama e po aşani,

“Nago po wabo si, tigidali sogo te we bidi augwaligo

koneaibao, nago po te dolo po naga dao. Tama
augwaligo nage po tų ila mobaso da, teda nago
po
tų ebogo augwali aiyaba mu elaluaibao,”
te po aşani. *

⁵ Te bidi dabe mebago e tųde bidigo homu
kolesaga wali peyu augwaligo e po obao, “Magi
yaliwe? Te dago dwai kolesaga ebogo te Godigo
doloba pai kolesaga hanilibaso da, teda Godigo te
dago yali dwai şede dene wei ponobo, tama agai
te tama tebo kolesaga te dolo ebo menio.” ⁶ Woo,
mu menio. Te God dolo me egi menigi sogo da,
teda mena tama agai te tigidali tųde bidibo we
bidigo kolesaga dagaligi dawe?

⁷ Tama gasa bidigo e po enabolo wei ponaibao,
“Te eno te God dali keų pisawai kolesaga ebogo
te Godigo aga we bidi dali keų pabo kolesaga
mu hanilama, te tama tialigo te aga genuai
nogi mu pedalobaso da, teda magi baso agai
enabolo te dwai şe ebo bidi nogi polali tama
enabolo te dwai şe yali wei ponaibawe?” ⁸ Tama
we bidi augwaligo te po tama weyu e po me
wabo dao, “Ao, Godigo te dwagi yai kolesaga
pedalumainogo te dago dwai şe inao. Te bidi
Pol agai te tiwai po naga wabo dao,” augwaligo
enade nogi posobo po weyu te po wabo dao.
Nosali te bidi dabe augwalibolo te Godigo dwai
dene wei ponoyu, te agai dolo mu naga wei
ponaibao.

Te doloba pai kolesaga ebo bidi deli me bidibeo

---

* 3:4: Tib 51:4

⁹ Te Godigo te Juda dabe dali yali kolesagade dago magi homu egowe? Te ena me, te dage Rom we bidi meba me, te da te Juda hani bage dao. Te dago te Juda hani işawai we bidi dabe augwali aiyaba elalubo dawē? Te me tegobeo. Mu menio. Eno tamadi te po walio, te dwai kolesaga seğego da tigidali badi, te Juda me te Juda hani işawai bage dali te seğego meseğelai dao. ¹⁰ Te Godigo po bukude te tiwai po wali e elalubao:

“Te doloba pai bidi deli me bidibeo. Mu menio.

Te

bidi me deligo wiegi yai kolesaga me konebeo.

¹¹ Te bidi me deligo God gegebo se me ebo

menio. ¹² Tigidaligo te tu wali pabo tagalali.

Augwali tigidali bidi dali te Godigo gedude te

olo bidi naga mu pedalai. Te wiegi yai kolesaga

ebo bidi mu menio. Awe, me deli me elalubeo.*

¹³ Te ma dala muai gu pagede polobadu pubulali

tigi dwai dwai kugumini ebo tiwai, te bidi dabe

augwaligo pedauwaligo wabo po te dwai mu dao.

Augwaligo tibo po hauwa wabo dao. Augwaligo

te bidi dolobo haniani po hauwa weyu, te dwai

hasamanigo te bidi ela mubo tiwai ebo dao.*

¹⁴ Sesemane sogo augwaligo dwai

dwai i ola mabo po odu geyu, te bidibolo sege

mayu

tebo dao.*

¹⁵ Augwaligo asesa polo gasa bidi dali boi bidi

homu elama tama ela mubo dao. ¹⁶ Augwaligo

augwa dwai se ebo kolesaga wali peyu, tama te

---

* 3:12: Tib 14:1-3; 53:1-3   * 3:13: Tib 5:9; 140:3   * 3:14: Tib 10:7

bidi dabe hauwabolo te dene me seęę me te si
naga

mabo dao. ¹⁷ Augwaligo te gasa bidi dabe dali
deli

homu elama me bidibeo. * ¹⁸ Augwaligo
te God dali wi dwasianu me ebo menio,”
te po te bukude polobadu aşani. *

¹⁹ Tama dago koneani, te tigidali bomai pogo
ebo seę agai te da te bomai po dologode bidibo
Juda bidi dabe dali te seę ebo dao. Godigo bomai
pogo te da Juda bagebolo me te dena yali dwai
seę ola mabo dao. Tama tialigo da, bidi me deli
agai “Te ena doloba pai bidi dao,” te po wabo
usu egobeo. Te Godigo bomai po te pogo seę
si elalubao. Te bomai pogo dago ebo dwai seę
dabolo ola mabo dao, tama dago wei ponobo po
menio. Tama me, da tigidali bidi te da tigidali
gasa haniani tõe bidibo we bidi dago te Godigo
gedude dwai seę yali elaluai, te Godigo da tigidali
dali po tų yaibao. Dago te me konemainogo,
te bomai po elalubo dao. ²⁰ Magi baso meni,
te bomai po wali pabo kolesagade te bidi deli
agade Godigo ‘Aga doloba pai bidi dao’ po me
wagobeo. Te bomai pogo dena dwai seę ebo
kolesaga denabolo hania mu ola mayu ebo dao,
te tama seę naga te bomai pogo ebo dao.

*Bidigo konealubo po Kraisde daų wali bidigo
doloba pai nogi elaluaibao*

²¹ Te bomai po wali pabo kolesagade te bidi me
deli aga Godigo gedude te doloba pai bidi munu
me pedalogobeo. Tiali goli megı da te Godigo te

---

* 3:17: Ais 59:7-8 * 3:18: Tib 36:1

bidi doloba pai bidi ilibo kolesaga hania pedalali. Te bomai po wali pabo tũdu me pedalobeo. Menio. Te gasa tũdu pedalai. Tama te bomai po aşani po me, te Godigo po polobadu pusali şe bidi profet dabego pusali po me, te po sigo Godigo te bidi doloba pai bidi ilibo kolesagade nosali yabo şe po wai dao. ²² Te bidi doloba pai bidi ilibo kolesaga e dao: te bidigo konealubo po Jisas Kraizde daş wali bidi, aga Godigo doloba pai nogi poaibao. Tama tigidali haniani we bidigo konealubo po daş obaso da, Godigo augwali doloba pai we bidi nogi waibao. Magi baso meni, te Juda hani bidi doloba pai bidi ilibo kolesaga, te Juda hani isawai bidi doloba pai bidi ilibo kolesaga tedali tedali meni. ²³ Magi baso meni. Da tigidali bidi dago dwai şe yai dao, tama da tigidali te Godigo wiegi yai usu niba kadu wabo usu menio. ²⁴ Tiali goli Godigo da olo mu tau siyu mabo kolesaga yalio. Tama Krai Jisasgo yali şego da ma abelama, tama Godigo da doloba pai we bidi nogi poai. Dago te me abelebeo. Godigo olo mu dabolo te Krai Jisasgo yali şede te doloba pai we bidi nogi poai. ²⁵⁻²⁶ Polobadu Godigo Jisas sa muyu, te aga isama tama agai ni pedaide te dulubo kanemego te agade konealubo po daş wali bidi dabego dwai şe yali te sela şawaibao wai. Te kolesagago Godigo te agai ebo doloba pai kolesaga dabolo ola mani. Polobadu Godigo te we bidi augwali dali dua nagame eyu tama augwaligo dwai şe suali goli, agai aga nosali yabo şede homugo kone pelama agai te dwai şe wei ponebeo. Tiali goli megı e sogode agai te dwai şe ebo sula tagalobo menio. Aga ogwa isalide

agai te dwai şe wei ponobo doloba pai kolesaga dabolo hania ola mawai dao. Tama tibaso dago koneani, God digi tigidali doloba pai mu bidibao. Tama dago e me koneani, te tigidali we bidigo konealubo po Jisasde daş obaso da, agai augwali doloba pai we bidi nogi yaibao.

²⁷ Tama tibaso, dena digi dena nogi ugwaba sabo tu mena tama elalubawe? Te meni dao. Te tu palia salio. Magi naigo te tu palialiwe? Te Godigo augwali doloba pai we bidi nogi nogi yai hagede augwaligo te bomai po wali pabo kolesagago augwali doloba pai bage ilibo meni. Te menio. Te Kraisde te konealubo po daş wabo kolesagago naga te we bidi doloba pai we bidi ilibo dao. Tama tibaso, dena nogi ugwaba sabo tu meni dao. ²⁸ Tama koneyu, dago e tiwai po wabo dao: bidigo konealubo po daş naga obaso tama Godigo aga doloba pai bidi nogi yaibao. Te bomai po wali pabo bidi da, agai te bomai po tigidali dolo mu wali pabo usu meni baso, te Godigo aga doloba pai bidi nogi me wagobeo.

²⁹ Nago te po mu meni homu eyu, nago e po wabo dawe, "Te God aga te Juda dabe augwaligo God naga dao. Aga da, te Juda hani aş isawai te gasa hani dabe augwaligo God meni," nago te homu ebo dawe? Te po mu po menio. Aga da te gasa hani augwaligo God me dao, agai augwali me ma dobola selama dwagi yai madiba mubo dao. ³⁰ God aga deli naga dao. Tama tialigo da, te tigiwali togolama Kraisde konealubo po daş wabo Juda bidi, te Godigo aga doloba pai bidi nogi yaibao. Tama tigiwali togosiama Kraisde konealubo po daş wali bidi, te Godigo te bidi aga

me te doloba pai nogi nogi yaibao. * ³¹ Dago e po wabo dao: we bidi augwaligo Kraide konealubo po daş obaso, te Godigo augwali aga gedude doloba pai we bidi ilaibao. Tama te po wabogo dago te bomai po dolobo dawe? Mu menio. Dago te bomai po page hania haninama tama te page da bugagia wali pabo dao.

4

Godigo Abraham doloba pai bidi nogi poai

¹ Awe, te Abrahamde me te tiwai pedalali. Abraham aga te da tiwai bidi, tama aga da Juda dabego wai mu dao. Tama dago agade homu kone paluyu, tama Godigo bidi doloba pai bidi ilibo kolesaga page dago bugagia koneagameo. Agade magi şe pedalaliwe? ² Te mu tama Abrahamgo te dwagi yai kolesaga ebaso tama tede aga te doloba pai bidi pedaligi sogo da, teda aga digi aga nogi ugwaba sainogo tigi dao. Tiali goli God gedude aga digi aga nogi ugwaba sigi meni. ³ Tama te şede te Godigo po bukude e tiwai po wai dao, "Te Abrahamgo Godigo wali pode te mu po dao aga homu tomode weyu, tama Godigo po homude daş wali. Tama tibaso, Godigo 'Te Abraham te doloba pai bidi dao' wali," te bukude te po elalubao. * ⁴ Dago koneani, bidigo şe elama sabo mone, te mone dago te olo sabo dao te nogi nogi egobeo. Menio. Te şe ebo wei naga ponobo nai dao. ⁵ Tiali goli te Godigo te bidi dabe doloba pai bidi ilibo kolesaga te tiwai menio. Te menio. Bidi me deligo homu eyu 'Eno te Godide

* **3:30:** Bom 6:4; Gal 3:20 * **4:3:** Gag 15:6; Gal 3:6

konealubo po daŋ obaso, agai ena te doloba pai bidi nogi poaibao. Eno ena ebo seŋe te nogi sogobeo.’ Te homu ebo bidi agai homugo te God da te dwai seŋe yali we bidi te doloba pai bage ilibo God dao. Tama te homu ebo bidigo homugo konealubo po Godiba daŋ obaso, teda Godigo gedude te tiwai konealubo po daŋ wali bidi te doloba pai bidi dao. Tama Godigo agabolo te nogi olo mawai, te bidigo aga yali seŋe abelebeo. ⁶ Tama te polobadu bidai bidi nogi Devit agai te tobage bomai po wali pişawani doloba pai bidi nogi sai bidide homu kone paluyu, tama Devitgo te bidi aga wiegi yai homu pemene ebo koneai dao. ⁷ Tama te koneama, tama tede Devitgo te po aşani,

“Te Godigo bidi dabego te bomai po bolali dwai kolesaga sela şanama, tama augwaligo dwai seŋe yali kolesaga mesegelali, te bidi dabe augwali wiegi yai homu pemene mu ebo dao.”

⁸ “Te Genuai Bidigo bidi me deligo dwai seŋe yali te homu me konesişbaso da, te bidi aga wiegi yai homu pemene mu ebo dao.” *

⁹ Tama te tigiwali togwali Juda bidi dabe augwali naga augwali te tiwai wiegi yai homu pemene emainogo yaibawe? Ma te tigiwali togosişwai bidi dabe, te Juda hani işawai bage, augwali me te wiegi yai homu pemene egowe? Woo, te tigiwali togosişwai bidi dabe augwali me

---

* 4:8: Tib 32:1-2

te wiegi yai homu pemene yaibao. Magi baso meni. Dago te po tama wabo dao:

“Abrahamgo homugo te Godigo agabolo nai maiabo

daꞗ walali po te mu po dao. Tama tiyu, Abrahamgo

te agade konealubo po daꞗ wali kolesaga te Godigo

sulama, tama Godigo homugo ‘Te Abraham te doloba pai bidi dao,’ te po wali.”

¹⁰ Tialima, Abraham te mena tama bidibadi tama Godigo aga doloba pai bidi da homu yaliwe? Ma aga tigiwali togwai elalubadi, ma aga tigiwali togosiꞗbadi dawe? Te aga tigiwali togosiꞗbadi tama Godigo homugo aga te doloba pai bidi da te homu elama, tama aga doloba pai bidi nogi wai dao. ¹¹ Aga te tigiwali togosiꞗbadi, tama agai Godide konealubo po daꞗ obaso, tama Godigo aga doloba pai bidi nogi wai. Tama nosali te sa muyu, te tigiwali togobo kolesaga mayu tebogo Godigo hania hanilali, te agai Abraham te doloba pai bidi nogi polali dao. Abraham agai hasia tama tilama, tama nosali gasa bidi dabe augwa tigiwali togosiꞗbadi goli, te Godigo augwalibolo te doloba pai bidi nogi omainogo eyu, tama augwaligo Godide te konealubo po daꞗ wai. Tama Abraham aga te kolesagade polasa pai bidi dao, tama augwali nosali wali asai. Tama tibaso aga da augwaligo hasia wꞗi monu bidai. *

¹² Tama aga te tigiwali togosiꞗwani bagego wꞗi naga ebeo. Menio. Aga da te da Juda dabego wꞗi mu me dao, te da te dena tigiwali togolama tama

---

* 4:11: Gag 17:10

Abrahamgo saḡaḡu wali pabo Juda bage, dago te konealubo po ḡaḡ wali. Tama tiyu te aga tigiwali togosiḡbadi te sogo agai tama tiwai kolesaga dago yai dao.

Godigo ḡaḡ wali po te tigidali konealubo po ḡaḡ wabo bidibolo wali po dao

¹³ Polobadu Godigo po Abraham dali me te aga bulai wai dali po ḡaḡ wali elalui, te agai te tigidali bulude bidibo we bidigo tḡ tigidali augwalibolo mawaibao po wai. Tiali goli Abrahamgo te bomai po wali pobaso Godigo te po agabolo ḡaḡ me wabeo. Menio. Abrahamgo Godide konealubo po ḡaḡ obaso tama Godigo aga doloba pai bidi nogi nogi yali, tama tibaso Godigo aga dali te tḡ maiabo po ḡaḡ wai dao. * ¹⁴ Te e tiwai dao: te bidi augwaligo te bomai po wali pobaso, augwaligo tede naga te tigidali nai sabo tigi sogo da, teda te konealubo po ḡaḡ wabo kolesaga te olo nai tiwai elalugi da, tama te Godigo ḡaḡ wali po me te bomo menigi dao. Magi baso meni. We bidigo te bomai po tigidali bugagia wali pabo usu meni baso, tama seḡe sai we bidi bidibo dao. ¹⁵ Bomai po elalubaso da, teda dago koneani, te bomai po bolobo bidi aga Godigo nogode dene sabo tḡ te me elalubao. Tama te bomai po menigi sogo da, teda dago te bidigo bomai po bolobo te po me wagi menigi dao.

¹⁶ Tama tibaso, Godigo e homu ebo dago hania koneagameo, Godigo agai te nai maiabo ḡaḡ wali po mu po pedalomainogo eyu, te we bidi augwaligo te sa muani nai sabo homu eyu da,

---

* 4:13: Gag 17:4-6; 22:17-18; Gal 3:29

te augwaligo konealubo po agade daş obaso da, augwaligo te nai saibao. Tama tiyu, tama te Godigo agai olo tau sabo kolesagago te polobadu daş wali po mu po pedalobo dao. Tama elama, tama Godigo nai maiabo daş wali po te bomo elalubao, te tigidali Abrahamgo bulai wai dabe nosali pedalabo bage augwalide te po bomo elalubao, tulalugobeo. Te bomai po elalubo Godide konealubo po daş wabo Juda we bidi augwaligo naga te nai me sogobeo. Menio. Te bomai po elalusişbo Juda hani isşwai bage me, augwaligo Abraham tiwai eyu tama Godigo daş wali poba homu begi pobaso da, teda augwaligo me te Godigo maiabo nai mu saibao. Abraham aga da, te Godide konealubo po daş wali we bidi da tigidaligo hasia wş monu mu dao. ¹⁷ Tama tede te Godigo po bukude e tiwai po wai dao: “Eno nage te geninama pedalabo bidi hani hauwago wş mubao” wai. Te daş wali po Godigo obaso, Godigo gedude te po te bomo elalubao. Abraham te dago aya dao. Tama Abrahamgo konealubo po te daş wali po wali peyu Godiba homu daş wai. Te Godigo naga te isali bidi dabebolo te bidibo ula mayu, tama te pedalisişwani nai dabe me i weyu, te augwali pedelainu ebo dao. Tama tibaso Abrahamgo e homu mu yali, te Godigo aga yaibao po wali ş te mu yaibao. *

¹⁸ Abrahamgo Godigo te ş yaibao po wabo tu te agai me susişbadi, tiali goli agai konealubo po mu daş weyu, te tu sui bidigo ebo tiwai yalio. Tama aga te bidi hani hauwago wş monu

---

* 4:17: Gag 17:5

bidi pedelali, te Godigo wali po tiwai yalio, “Te nago bulai wai hani dabe e tiwai geninama tama pedalaibao,” te po wai dao. * ¹⁹ Te Abrahamgo kibu be te bidi sese a naga te 100 kibu be pađe elalubadi, tama aga tigi te monu dabe tiwai elalualio. Tama aga we Sarago tigi me te mosi dabe tiwai yalio, augwali sigo wai ame nabo usubeo. Abrahamgo tede te homu yali, tiali goli agai Godigo wali pode konealubo po dađ wali te bomo kimi me isibeo. Te agai konealubo po dađ mu wai dao. * ²⁰ Godigo po weyu, te nai nosali pedalaibao po wali, tama Abrahamgo tede homu elama, tama homu si eyu, tama agai te konealubo po tagalabo te homu me ebeo. Menio. Agai homu te Godigo poba begi pai, tama tebogo aga bomo ilali. Agai tama tiyu, te Godigo nogi ugwaba selama, ²¹ tama kuna koneanio, God agai te se yabo usu yaibao, te agai polobadu wali po tiwai wali pelama te se mu yaibao. ²² Tama Godigo homugo ‘Te Abrahamgo enade te konealubo po dađ obaso, te aga doloba pai bidi dao.’ ²³ Te po te Godigo po bukude elalubao, “Godigo homugo aga te doloba pai bidi da te homu yali,” agai te Abraham dali naga te po me wabeo. ²⁴ Menio. Agai te po dabolo me walio. Te Godigo dago Genuai Bidi Jisas te gu pagede ma hodolali. Tama te seđe dago konealubo po dađ obaso da, teda Godigo homugo da te doloba pai we bidi dao, te homu agai da dali me yaibao. ²⁵ Godigo Jisas e toba tagala palali te aga isama dago dwai se yali sege sela samainogo yai. Tama tiyu me, Godigo

---

* ^{4:18:} Gag 15:5 * ^{4:19:} Gag 17:17

aga te gų pagede ma hodolaligo te agai da doloba pai we bidi nogi emainogo tiai dao.

Da te Kraisi dali isilama, tama da aga bidibo ulade bidibao

5

(Daj 5-8)

Godigo da doloba pai we bidi nogi poali po wai

¹ Te dago konealubo po Godide daų waibaso tama Godigo da doloba pai we bidi nogi polaligo da, teda dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo da God dali deli homu ilama pedalalio. ² Aga me agaduba deligo da megi te bidibo te wiegi yai olo tau mabo kolesaga tomoba pomainogo tu dalalio. Dago agade konealubo po daų weyu, tama agai te tu tama dalama, tama Godigo dabolo aga genuai nogi tiwai genuai nogi me maiabo sogo asobo dago tonalubao. Tama te asobo sogo tonalubadi dago wiegi yai homu pemene ebo dao. ³ Tama dago tede naga wiegi yai homu pemene me egobeo. Menio. Te seųe dali, dene dali daba pedalubode me te dago wiegi yai homu pemene ebo dao. Dago koneani, dago te seųe toloyu tama tebogo da homu bomu ilibo dao, tama dago te seųe bugagia tolaluyu bidibo dao. ⁴ Tama dago te seųe tolabo bomu te tiwai dali me bidibaso da, teda da te usu sabo kolesagade dolalubo usu yaibao. Tama da dolalubo si da, teda Godigo da dali dwagi yai homu ebo dao. Tama agai da dali dwagi yai homu ebaso da, teda Godigo nosali da selama tama dabolo aga genuai nogi tiwai genuai nogi me maiabo sogo asobo te dago wiegi

yai homu eyu tonaluyu bidibo dao. ⁵ Tama tiyu, tama te dago aga bugagia tonalubo kolesaga te tulalugobeo, te kolesaga ebogo da guni bula sabo bidi tiwai pedalogobeo. Magi baso meni. Godigo aga Tedali Mobo Bidi dabolo mani, tama agai te Godigo da dali wiegi yai homu eyu tama godolo mu ebo kolesaga te da homude gisiga ola mawai dao, te kolesaga dwasianu menio.

⁶ Awe, polobadu da bomo meni yai elalubadi, te da te Godigo gedude doloba pai we bidi bidabo usu yai menio, te sogo naga Kraisi isilama, agai te da dwai şe yali we bidi ma dobola sai dao. ⁷ Edao. Te doloba pai bidi tau siyu te bidi hauwa te isabo homu me egobeo. Tialima deli deli bidigo da, te aga homu bomu ilama tama te dwagi yai bidi me delide dwagi yai homu eyu tau siyu isabo homu elama tama isaibao. ⁸ Tiali goli, Godigo kolesaga e tiwai dao. Da dwai şe ebo we bidi naga bidai digi, Kraiso da tau somainogo homu eyu aga isali. Te kolesagade Godigo da ola mani, te God aga digi agai da dali dwagi yai homu eyu godolo mu ebo dao. ⁹ Tama tialigo da, megi dago mu koneani, te agai da me mu dobola sesa pidubadi geyu, tama dago te dwai şe ebode aga şeş tagalama tama dago dene me sogobeo. Kraisi agai kaneme gelama tama da penama, tama megi Godigo da doloba pai we bidi nogi obao. ¹⁰ Polobadu dago God dali boi bidi homu elama bidibadi, tama te sogo Godigo Ogwa isai. Tama te isaligo agai te dago boi bidi yali kolesaga silama, tama da God dali deli homu ilama pedalagi. Tama agai tama tialigo da, teda dago mu kuna koneani, te dago dene sidali weyu,

te Ogwago bidibogo te Godigo da ma dobola sainogo tiaibao. ¹¹ Tama tede naga me egobeo. Menio. Dago Genuai Bidi Jisas Kraiis agai da te God dali deli homu pedalumainogo ilali, tama agai te yali şede te megi dago Godibolo wiegi yai homu pemene ebo dao.

Adamgo isabo şe nigilai, tiali goli Kraisgo bidabo ula nigilali

¹² Edao. Eno aşani po page e tiwai dao. Bidi deligo dwai şe hasia polobadu yali, tama te kolesagade te dwai şe ebo kolesaga e tþba pedalalio. Tama te dwai şego te isibo şe sela asai. Tama te isibo şe tigidali we bidibolo mena mena pali. Magi baso meni, tigidali we bidigo dwai şe yai dao. * ¹³ Te Godigo bomai po me pedalisiþbadi, tiali goli te sogo te dwai şe ebo kolesaga e tþde elalui. Tialima, te bomai po te sogo meni baso, Godigo te dwai şe yali we bidi dali te 'Augwali da te negeli elalubo bage dao,' te homu yai menio. ¹⁴ Tiali goli te isibo şe te Adam bidali sogo daþ elama asiyu, te Moses bidali te sogoba usu nagasai, tama te sogo tigidali te dwai şego dolobo kolesagago tigidali bidi aiyaba elalualio. Te bidi mebago te Adamgo te Godigo agabolo dolo wali bomai po bolali tiwai me isawani, tiali goli isibo şego te augwali me aiyaba elalui.

Te Adam dali Kraiis sigo yali kolesagago te we bidi umabode du walali. Tama tibaso, te Adam da te piksa noma tiwai te nosali pedalabo bidi me deligo piksa noma te hasia pedalai dao. ¹⁵ Tiali

---

* 5:12: Gag 3:6

goli Adamgo dwai şe yali dali te Godigo olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga dali, te tiwai si me ebeo. Mu menio. Te bidi deligo dwai şede te bidi hauwa isai. Awe, te mu po dao. Tiali goli Godigo te olo mabo wiegi yai kolesaga dabolo eyu, tama te olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga yali te bidi Jisas Kraisi delide dago te olo mabo nai sai. Tama te olo tau siyu mabo wiegi yai şe me, te olo mabo wiegi yai nai dali sigo te bidi deli Adamgo yali şede walali du aiyaba mu elaluama, tama we bidi umabobolo te şe pedaludu gebo dao. ¹⁶ Te Godigo olo mabo nai dali te bidi deligo dwai şe yali dali te tiwai si me ebeo. Mu menio. Te bidigo dwai kolesaga yaligo du walama tama Godigo te po wali, "Agai dwai şe yali, aga dali aga bulai wai dali augwali mu dolomainao" wai. Tiali goli bidi hauwago dwai şe ebo goli, tama megi Godigo augwalibolo te olo tau mabo wiegi yai kolesaga eyu tama augwali doloba pai we bidi nogi obao. Te Godigo olo mabo naigo te tiwai aiyaba elalubo dao. ¹⁷ Te bidi deligo te po sela şawanigo, tama te bidi deligo yali dwai şego te isabo kolesaga te tuni bidi tiwai bidibo ilali, tama tigidali bidi aiyaba elalui. Te mu po dao. Tiali goli Godigo olo tau mani wiegi yai kolesaga badi te olo tau siyu mabo naigo me, agai da doloba pai we bidi nogi polali, tego te isibo kolesaga aiyaba elaluama tama genuai mu ilalio. Tama dago mu koneani, tigidali bidigo te doloba pai bidi ilibo olo mabo şe siyu da, teda augwali bidibo ula dali bidiyu, te Jisas Kraiso şede tama aga dali tuni bidi dabe bidaibao.

¹⁸ Tama tibaso, dago homugo te pode bugagia

koneao. Bidi deligo te Godigo po bolaligo, tama te dwai şe yaligo te da tigidali bidi da şeşe sai bidi ilai digi dao. Tama tiali goli, gasa bidi deligo doloba pai kolesaga yaligo te da tigidali bidigo elaluali şeşe sela şawai, tama da te wiegi yai bidibo ulade megi bidibo dao. ¹⁹ Tama te bidi deligo po sela şawainogo, tama agai te kolesagade te bidi hauwa te dwai şe ebo bidi ilalio. Tama te tiwai naga me, te gasa bidi me deligo te Godigo po wali paligo, tama agai te tiali kolesagade te bidi hauwa te doloba pai bidi te Godigo gedude pedalaibao.

²⁰ Te we bidi tigidali augwaligo augwa ebo dwai şe te Godigo gedude genuai mu dao kone-mainogo eyu, tama Godigo te bomai po dabe Mosesbolo ola mawai. Tama mayu, tama augwaligo te bomai po me bolodu mu geanio. Te bidi dabe augwaligo dwai şe umabo mu iduali, tiali goli Godigo te olo tau sabo wiegi yai kolesaga te augwalibolo me mu idu gebo dao. ²¹ Tama tiyu te olo tau sabo wiegi yai kolesagago te dwai şe aiyaba mu elalubo dao. Magi baso meni, te dwai şego te isibo kolesaga nigilama, tama te isibo kolesagago da tigidali aiyaba elaluyu bidai. Tiali goli te tiwai me megi Godigo te olo tau mabo wiegi yai kolesaga te ugwadu daide bidibao. Te kolesagago da megi tonalubo dao. Godigo te olo tau mabo wiegi yai kolesaga elama tama da doloba pai we bidi nogi obaso, dago te sesemane sogo bidada peyu, bidada pabo ula elalubao. Dago te ula dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo şeşe sai dao.

6

Da te Kraiis dali isali

¹ Te dago te Godigo bomai po dabe bugagia wali pesiãbadi goli, agai da olo mu tau siyu, agai da ma dobola sali. Te agai da dali te wiegi yai şe ebaso, dago magi po waibawe? Bidi mego e tiwai po weyu, "Te Godigo olo tau mabo wiegi yai kolesaga dabolo me hauwa geninama idumainogo eyu, dago dwai şe hauwa idu geinao," te po weyu da, te po usu dawe, ma meniwe? ² Mu menio. Magi baso meni. Da te dwai kolesaga ebode te isai bidi tiwai mu elama tama dago te dwai kolesaga ebo tagalalio, te dago isiabo kolesaga mu dao. Tama tibaso, dago te dwai şe hauwa yabo homu mu egobeo. ³ Da te Kraiis Jisas dali tiasiyu tama baptais sali, te kolesagade da tigidali te aga isalide me tiasiyu tama baptais salio. Te şede dagego homugo me konebewe? ⁴ Te baptais saligo da te Kraiis isalide da tede dali keş selama, tama Godigo da te Kraiis dali gu pagede pubulai tiwai yali dao. Tama Ayago genuai bomogo agai te Kraiis gu pagede ma hodolali. Tama te tiwai me da me te gesi noma bidibo ula selama bidimainogo eyu, da te baptais salio.

⁵ E tiwai eyu dago te gesi noma bidibo ula sabo dao: da aga dali keş pelama tama da te aga isali tiwai isai. Tama tialigo da, da te aga dali keş pelama tama hodaloju, me te aga hodaluuli tiwai gilama te dago isali noma dabe ma hodaluama te gesi noma bidibo ula sabo dao. ⁶ Tama dago koneani, te dago poloba homu kolesaga te ni pedaide Kraiis dali isama tama te

dwai şego da tigde şe yali bomo te silimainogo yalio, te da te dwai şe ebo kolesaga dologode me bidamu dao. ⁷ Magi baso meni, te isali bidide te dwai şe ebo kolesaga me daganalugobeo. ⁸ Awe, da Kraisi dali isali tiwai gilama yaligo da, teda dago konealubo po daş mu weyu e homu ebo dao, te da aga dali hodobo te gesi noma bidibo ulade me da bidaibao. ⁹ Magi baso meni. Dago koneani, Godigo Kraisi te guş pagede ma hodolali, tama aga munu me isigobeo. Te isibo bomogo te aga aiyaba me elalugobeo, te usu menio. ¹⁰ Awe, te aga deli sogo naga isali, munu me ma isigobeo. Tama te isaligo agai te dwai şe ebo bomu aiyaba elalui. Tiali goli megi aga bidibo ulade ma bidibao, tama te bidibode agai Godigo nogi ugwaba somainogo eyu bidibo dao. ¹¹ Tama tibaso, duga me duga digi isama tama dwai şego bomu dologode ma bidibeo. Menio. Dage te Kraisi Jisasi dali keş selama, tama dage bidibo ulade God dali bidibao. Dagego duga digi dali te homu yao. Tama te homugo ebo te usu ni tiwai dao, tama dagego ebo kolesaga te usu niba kadu wao.

¹² Te tama tiyu, dwai şego dage isabo tigi tonalumainogo gogolamuo. Tiyu te dwai şego dage kegeyu tama tigiş dwai kolesaga wali pabo homu yabuo. ¹³ Tama dagego duga nogo şaşa te dwai şe ebo madi menama, te dwai kolesaga emainogo elamuo. Te menio. Godigo dage te guş pagede ma hodolali tiwai yaligo da, teda dagego duga tigi tigidali badi, te dagego homu kolesaga me te Godibolo mayu, te doloba pai kolesaga naga eyu bidaşo. ¹⁴ Dagego koneani, te dwai şe

ebo kolesagago te dage tonaluamuo. Magi baso meni. Te Godigo dage ma dobola somainogo eyu dagego te bomai po bugagia wali pabo homu ebo meni. Te meni. Tede dagego koneani, me sogo dagego geda muyu dwai şe eyu ebo dao. Te usu egobeo. Tama dagego homugo te Godigo olo tau sabo wiegi yai kolesaga tego naga dage ma dobola sobaso dage te wiegi yai kolesaga dologode bidabo homu yao.

Da te doloba pai kolesagago şe bidi dabe dao

¹⁵ Tama da te bomai po dologode me bidisişayu, tama da te Godigo olo tau sabo wiegi yai kolesaga dologode megi bidibaso, dago magi yaibawe? Dago te dwai şe ebo usu egowe? Mu menio. ¹⁶ Te dagego duga tigi te bidi me deligo nogoba menama tama agai po naga wali pobaso da, teda dage agai şe ebo bidi bidibo dao. Koneaniwe? Ma dage te dwai şe ebo kolesagago şe bidi bidiyu tama dage agade duga noma mu isabo şe saibao. Ma dage Godigo po odoyu tama te pogo şe ebo bidi dabe bidiyu tama dage doloba pai kolesaga eyu bidibo dao. ¹⁷ Mu tamao, polobadu dage te dwai şe ebo kolesagago şe bidi bidali, tiali goli nosali augwaligo dagebolo Godigo po ola menama, tama dage homu mu eyu te po wali mu pabo gagalali. Te tama tebode dago Godibolo usu da po olama gedu haluasa po wao. ¹⁸ Tama Godigo dage te dwai şe ebo kolesaga dologode bidali te dagala sanama, tama dage te doloba pai kolesaga dologode bidibo we bidi dabe bidibo dao. ¹⁹ Te dagego homu kolesaga bomu menibadi, tama eno te da bidigo

homu wali peyu, tama şe ebo bidide po digi po begeleyu, tama eno e po obao: polobadu dagego duga tigi tigidali te meda yai kolesagade şe ebo bidi bidiyu, tama dagego yali dwai dwai şe geninama mu pedalali. Tiali goli megi dagego te duga tigi dabe me homu kolesaga te doloba pai kolesagaba munama şe ebo bidi bidiyu, tama dage te dwai şe me isawai te wiegi yai tedali kolesaga naga pedalomainogo yao.

²⁰ Magi baso meni. Polobadu dage te dwai şego şe ebo bidi bidibadi, te sogo dage te doloba pai kolesagade şe ebo şe bidi me bidibeo. ²¹ Tialima te dwai şe ebode dagego magi nai saliwe? Woo, te megi te şede dage hale ebo dao. Te kolesagago te bidigo noma isibo şe naga pedalubo dao. ²² Tiali goli megi Godigo dage te dwai kolesagade kalabus elaluali te agai dagala şanama, tama dage aga şe ebo bidi munama bidibao. Tama dagego e tiwai wiegi yai nai saibao, God agai dage te wiegi yai tedali te dwai şe me isawai we bidi ilibao, tama dagego te wiegi yai sesemane sogo bidada pabo te bidibo ula saibao. ²³ Magi baso meni. Te dwai şego te aga şe ebo bidi augwalibolo te pe mabo dao. Te mabo pe te isibo şe naga dao, augwali te God dali dagalama tama aga dali bidada peyu bidada pogobeo. Tiali goli te da te ula sabo dolo meni yai goli, Godigo dabolo te wiegi yai olo mabo kolesaga eyu, te sesemane sogo bidibo ula mawaibao, te da te dago Genuai Bidi Krai Jisas dali wadolali we bidi dabolo agai te ula olo naga mawaibao.

7

Megi da te gesi homu kolesagade bidibao

¹ Eno ama dedeo, eno e po dage te bomai po bugagia koneani bidibolo obao. Te bidi bidibo ula elaluyu bidibadi, te sogo naga aga te dago elalubo bomai po dologode bidao wabo dao. Eno homugo dagego te tiwai ebo kolesaga koneani homu yalio. ² E tiwai dao, te bidigo sai we tama aga bidi bidibadi da, teda te bomai pogo aga te aga bidi dali kenanio. Tiali goli, aga bidi isai digi yai baso da, teda aga bidi dali te kenani bomai pogo te aga ma keçalubeo. ³ Tama te bidi bidibadi tama we gasa bidi dali pobaso da, teda te we sabo kolesaga te wego dolobo nogi waibao, te penani ebo we dao te waibao. Tiali goli, te bidi isai digi yaibaso da, te bomai pogo aga ma keçalubeo. Tama te we aga gasa bidi dali pobaso da, teda agai te we sabo kolesaga me dolobeo, aga te penani we dao wagobeo.

⁴ Tama te tiwai me dage dali pedalalio, eno ama dedeo. Dagego tigi te Krais dali keş selama, tama te dali dage isalio, tama te bomai pogo dage me tola sabeo. Tama bidi isai we gasa bidi dali bidigi pabo tiwai, dage gasa bidi dali bidi pelama agai dage sali, aga te Godigo aga te gu pagede ma hodolali bidi. Tama dago te Godigo homu kolesaga wali peyu tama wiegi yai se emainogo eyu, tama Godigo aga te gu pagede ma hodolali. ⁵ Da te poloba meda yai kolesagade bidali sogo, te bomai po elalubaso, tede dwai homu eyu, tama dago tigigo ebo dwai kolesaga hodoliyu tama dena tigigo dago dwai se eyu bidai dao. Tama te

sę dago elaluama, tama dena noma isabo sę naga pedalainogo yai dao, te da God dali bidisiąbo sę naga pedalai dao. ⁶ Tiali goli megi da, megi te Godigo da ma dobola somainogo eyu, te da te Mosesgo mani bomai po wali pabo sę, te sę tagalama tama da olo bidibao. Magi baso meni. Da te isai bidi tiwai bidibao, te dago tigi me homu me augwali sigo ebo dwai sęgo da me tonalubo menio. Tama tiyu, dago te Godigo sę ebo dao, te bomai po dologode bidibo meni. Te meni. Dago te gesi noma kolesaga te Tedali Mobo Bidigo te sę hodolama dago te sę ebo dao.

Dwai sęgo da dolali

⁷ Tama tibaso dago magi po waibawe? “Te bomai pogo digi dabolo te dwai sę ilibo page pedalai dao,” ma dago te tiwai po waiba agawe? Mu menio. Te bomai pogo te eno yali sęde te dwai sę ebo po me ola magi menigi sogo da, teda eno me konegi meni dao. E tiwai yali, bomai pogo te po wai, “Nago gasa bidigo nai sabo homu eyu pesa me elamuo.” Tama bomai pogo te tiwai po me wasiųwai tigi sogo da, teda eno te gasa bidigo nai pesa ebo kolesaga te dwai kolesaga dao me konegi menio. * ⁸⁻⁹ Awe, te bomai po menigi sogo da, teda te dwai sę ebo kolesaga te isai bidi tiwai elalugi dao. E tiwai dao. Polobadu te ena ogwade bidibadi te sogo eno te bomai po konebeo, tama ena bugagia olo bidali, eno homu ena sęęę sai bidi meni. Tiali goli nosali Godigo bomai po eno kone selama, tama eno homu tomode elaluali dwai sę ebo kolesagago eno dwai

---

* 7:7: Sai 20:17; Bom 5:21

şę yabo homu hodaluama, tama haniani naide pesa ebo şęgo ena homu hodolai. Tebogo eno koneani, eno te bomai po bolama tama dwai şę yalio, te eno koneanio. ¹⁰ Tama eno me koneani, eno te dwai şę ebaso, ena isali tiwai yalio, ena God dali bidibeo. Hasia sogo Godigo te bomai po sa muyu te enabolo bidibo ula mawaibao po wai. Tiali goli eno te bomai pode bidibo ula me sabeo, agai ena ela muyu naga yai dao. ¹¹ Magi baso meni, te dwai şę ebo kolesagago te bomai pogo tų gegelama, tama ena ili po ola mani, tama te kolesagade te bomai pogo ena ola mani, te ena dwai şę ebaso ena isali tiwai yalio, ena God dali bidibeo.

¹² Tama tibaso dago koneani, te Godigo bomai po aga digi te magi dwai şę me isayı te wiegi yai naga elalubao. Tama te Godigo dabolo tama tiao wali po tigidali me te dwai şę me isawai wiegi yai elaluai, tama doloba pelama, tama wiegi yai naga dao. ¹³ Tialima megi dago magi homu yagawe? Ma te wiegi yai bomai po agai ena te Godide dagalaliwe? Mu menio. Te eno dwai şę ilabo kolesagago naga ena te Godide dagalali, tego ena isai bidi tiwai ilalio. Te dwai şę yabo kolesagago te bomai pogo ena te isai bidi tiwai ilalio. Magi baso meni, te dwai şę ebo te hania pedaluyu tama te bomai pogo da ola mani, te dwai şę ebo te dwai dwai kolesaga mu dao.

Dwai şę ebogo dago homu kolesaga kalabus elaluai

¹⁴ Dago koneani, te bomai pode te Godigo Tedali Mobo Bidigo te Godigo homu kolesaga dabolo ola mabo dao. Tiali goli ena, eno poloba

homu me elaluyu tama te homu ena wali pabo dao. Te dwai şe ebogo ena kalabus ilama tama eno agade şe iduai dao. ¹⁵ Hauwa sogo eno ebo kolesaga page te eno me koneşama ebao. Tama eno homugo godolo mu elama yainogo ebo kolesaga, te eno ebo meni. Tiali goli eno homugo hagela mu yali kolesaga, te eno ebo dao. ¹⁶ Tama eno homugo hagela mu yali kolesaga te eno yali goli, eno koneani, te dwai şe dao, tama te kolesaga ebo eno hagela yalio. Tama tialigo da, eno homu me te bomai po me te deli dao, te eno te po obao, "Awe, te Godigo bomai po te wiegi yai naga dao." ¹⁷ Tama tibaso megı eno koneani, te ena digi eno te dwai şe me ebo meni. Menio. Te ena tomode bidibo dwai şe ilibo homu kolesaga agai naga te şe ebo dao. ¹⁸ Eno koneani, ena tomode te wiegi yai nai deli me bidibo menio. Eno tşde bidibo tıgide me te homude me, te side te wiegi yai nai me deli bidibo menio. Mu tama, eno wiegi yai kolesaga yabo homu ebo, tiali goli eno te kolesaga yabo usu me ebeo. ¹⁹ Awe, te wiegi yai kolesaga eno yainogo homu ebadi goli, te kolesaga eno me ebo meni. Me ma, eno ebo hagela homu yali dwai kolesaga, te kolesaga eno ebo dao. ²⁰ Tiali goli eno ebo hagela homu ebo dwai kolesaga eno yaligo da, teda ena digi eno te dwai şe ebo menio. Eno te şe yao homu ebeo. Menio. Te ena tomode bidibo dwai şe ilibo homu kolesaga agai naga te dwai şe ilibo dao.

²¹ Tama tibaso, enade te tiwai kolesaga bidibo eno sulama konebao: eno wiegi yai kolesaga yabo homu ebaso da, teda te eno homude elalubo dwai şe ebo kolesagago te homu aiyaba elalubo

dao. ²² Mu tama, eno homude eno Godigo bomai po mu godolo ebo dao. ²³ Tiali goli eno subao, gasa bomai po te eno tigi tomode elalubao, te gasa bomai pogo eno tigi tonalubo dao. Tama te gasa bomai pogo te eno Godigo bomai po mu godolo ebo homu dali hwıbo dao. Tama te gasa bomai pogo ena te ena tomode bidibo dwai şe ilibo homu kolesaga wali pomainogo ilibo dao. ²⁴ Ena da te hobedagia bidibo bidi mu dao. Dego ena te eno tigigo yainogo ebo kolesaga dagala şagowe? ²⁵ Eno Godibolo usu da po olama gedu haluasa po obao. Te dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo nogode agai ena dagala olo muanio. Tama ena e tiwai bidibao. Ena digi ena homugo te ena Godigo bomai po dologode bidiba homu ebo dao. Tiali goli poloba homu kolesagade ena te dwai şe ebo kolesaga dologode bidibo dao.

8

Kraisgo te dago yali dwai şe sela şanama, te Tedali Mobo Bidi dabolo mani

¹ Te da Kraisde tialubaso, God agai da aga gedude te doloba pai we bidi dao te po wabo dao. Tama tibaso, Godigo da Krais Jisas dali wadolali we bidi dali po tu eyu tama seşe dabolo magobeo. ² Magi baso meni, ena megi da Krais Jisasde tia selama tama Godigo Tedali Mobo Bidigo tu dalali. Te da te dena homude elalubo dwai şe ilibo kolesaga dologode me bidibadi, tama da te isai bidi tiwai bidiyu tama da Godide tedali bidai dao. Tama da te tama tiwai me bidibo tagalomainogo eyu, tama Tedali Mobo Bidigo gasa tu dawai, te

da olo bugagia bidimainogo agai tama tiai dao. ³ E tiwai yai dao. Te dena tigi tomode bidibo dwai şe ilibo kolesaga elalubaso, dago te Godigo bomai po dolo wali peyu tama da doloba pai we bidi pedalisiaþo dao. Tiali goli God aga digi da doloba pai we bidi aga gedude pedalalio. Agai aga Ogwa naga tagala palai, te aga tigi te da dwai şe ebo bidi tigi tiwai elaluali. Aga dago dwai şe yali şeşę sela şawainogo asai, tama da bidigo dwai şe yali dene te Godigo aga delide naga wei ponai dao. ⁴ Agai tama tialigo te da te bomai pogo usu niba kadu walainogo yai. Magi baso meni, megi da te poloba yali dwai homu kolesagade me bilibeo. Menio. Dago te Tedali Mobo Bidigo wiegi yai kolesagade bilibo dao. ⁵ Te augwa homude elalubo dwai şe ilibo kolesagade bilibo bidi dabe, augwali te augwaligo homu kolesaga te poloba yali şede naga homu daş weyu tebo dao. Tiali goli te Tedali Mobo Bidigo ebo kolesagade bilibo bidi dabe augwali da, te augwaligo homu kolesaga te Tedali Mobo Bidigo naiba homu daş wabo dao. ⁶ Te augwa homude elalubo dwai şe ilibo kolesagaba naga homu daş wabo we bidi, augwali da dwai şego dolama te bidada peyu bidada pogobeo. Tiali goli bidigo homugo te Mobo Bidigo wiegi yai kolesagaba homu daş weyu da, te bidi te bidibo ula bidiyu, tama homu nagame elama bidada peyu, bidada paibao. ⁷ Te bidigo homugo te dwai şe ilibo kolesaga wali pobaso da, te tebo bidigo God dali boi bidi ebo bidigo tibo dao. Magi baso meni, aga te Godigo bomai po dologode me bidibo menio. Mu tama, agai te bomai po wali pabo

usu egobeo. ⁸ Te dwai şe ilibo homu kolesagade bilibo bidi dabe, augwali te bidi augwaligo te Godigo godolo yabo kolesaga me egobeo, augwali tede usu egobeo.

⁹ Tiali goli dage da, dage te dwai şe ilibo homu kolesagade me bidibeo. Menio. Te Godigo Mobo Bidi dagede bidibaso, dage te Mobo Bidigo kolesagade bidibo dao. Tiali goli, te bidi me delide te Kraisgo Mobo Bidi meni baso da, te bidi aga te Kraisgo bidi menio. ¹⁰ Te dagego dwai şe ebaso, te dagego tigi te isabo sogo elalubao. Tiali goli, te Krais dage tomode bidiyu da, teda Godigo dage te doloba pai we bidi nogi nogi ebaso, dagego homu noma bidi te bidibo ula elaluaibao. ¹¹ Godigo Jisas te gu pagede ma hodolai. Tama te şe yali Godigo Mobo Bidi dage tomode bidaligo da, teda te Krais te gu pagede ma hodolali bidi agai te dagego osogo bidibo isabo tigiba te bidibo ula me mayu tama dage me gu pagede ma hodolaibao. Te agai tama tiwai şe emainogo te aga Mobo Bidi dage tomode bidibo dao.

Tedali Mobo Bidigo da Godigo wai dabe ped-alumainu nigilali

¹² Eno ama dedeo, Godigo Mobo Bidigo dago tigi ma hodolaibao. Tama tibaso, agade dago negeli elalubao, te agai kolesagade da wali pao. Tiali goli dago te dena tigigo homu kolesagade me negeli elalubeo, te dago poloba bilali homu kolesagade wali pelamuo. ¹³ Te dagego tigigo dwai şe ilibo homu kolesagade me bidibaso da, teda dage isabuo. Tiali goli, te Tedali Mobo

Bidigo bomogo te dagego tigde dwai kolesaga dabe ebo te ela mubaso da, teda dage bidada peyu, bidada paibao. ¹⁴ Te Godigo Mobo Bidi wali bilibo we bidi augwali tigidali te Godigo wai dabe bidibo dao. ¹⁵ Magi baso meni, te Godigo dagebolo mani Mobo Bidi da, te dage olo se ebo bidi bidiyu God ma wi ilibo Mobo Bidi meni. Te menio. Te mani Mobo Bidigo dage Godigo wai dabe ilibo Mobo Bidi dao. Te Tedali Mobo Bidigo dago i olama tama Godibolo “Aya, Aya” wabo dao. ¹⁶ Te Mobo Bidigo digi agai dago mobo noma bidi tau siyu tama dago homu tomode hania hanilama, da te Godigo wai puluba bidibo po wabo dao. ¹⁷ Tama da te Godigo wai dabe bidaligo da, teda nosali dago te Ayago nai me saibao. Awe, te dago Godigo nai saibao, te nai me dago Kraisi dali saibao. Te megidago Godigo se eyu tama Kraisi dali dago te dene tolobaso da, teda dago aga dali te genuai nogi me te ula yai bomome, te me dago aga dali nosali saibao.

Nosali da bugagia bidabo digi mu te dagalude saibao

¹⁸ Te da e tode bidibadi te da God wali pabo we bidi dali dwai homu ebo bagego dabolo dene dali sege dali mabo dao. Tiali goli eno te Godigo dabolo nosali maiabo ula yai bomome dali, haniani wiegi yai nai dali, te naide eno homugo kone palobo si, te eno e po wabo dao, “E, te eno megidolobo sege te genuai menio, te dwasianunu naga dao, te olo nai tiwai dao,” eno te homu ebo dao. ¹⁹ Te nosali Godigo da ugwaba selama, tama da agai wai dabe te hania hanilaibao. Tama

te şe yabo sogo asobo te Godigo nigali tigidali naigo tonaluyu bidibo dao, te bidi aga homu memenege eyu, tama aga wiegi yai nai asobo sogo tonalubo tiwai gilama. ²⁰ Megi e sogo tigidali nai dabe dwai bidiyu tama dolobao. Te augwa homugo digi me ebeo. Menio. Godigo digi augwali te tiwai kalabus elama bidibo. Te augwaligo te Godigo augwalibolo nosali yabo şe tonaluyu bidibo dao. * ²¹ Tama megı augwali te dolama bidibo kalabuside te tigidali nai Godigo dagala şanama, tama te tigidali bugagia mu te da Godigo wai dabe dali bidaibao. Te tigidali nigali nai te şe yabo sogo asobo tonaluyu bidibao. ²² Dago koneani, tigidali nai Godigo nigali, te tigidali dene eyu te he wabo tiwai ebo dao, te wego wai ame nainogo dene ebo tiwai ebao. Tama Godigo nigali nai tigidali te dwai he weyu bidali, te megı e sogoba usu nagasobo dao. ²³ Tama te nai dabe augwali naga me tebeo. Menio. Dago te Tedali Mobo Bidi salio, te tiwai Godigo hasia mu dabolo te olo mu manio, te agai dabolo nosali gasa nai me mawaibao. Tama da me, dago homu tomode dene elama he weyu, tama Godigo te da aga wai dabe pedalabo kolesaga te silimainogo ebo sogo tonalubao, te agai dago tigi ma dobola selama olo bidabo sogo dao. ²⁴ Magı baso meni, Godigo da ma selama, tama megı dago agade konealubo homu daş olama tama agai da dali te wiegi yai şe mu nosali usu numainogo dago megı tonalubo dao. Tiali goli dago tonaluali nai te nosali dago subo si da, te dago aga ma

---

* 8:20: Gag 3:17-19

tonalugobeo. Bidigo te nai me deli suali da, magi baso te agai ma tonalugowe? Te egobeo. ²⁵ Tiali goli megi te nai dago sisabadi da, dago homu daşu mu olama te nai dago mu saiba homu yali da, teda dago homu bomo te naiba elama tama bugagia tonaludubo dao.

²⁶ Te bugagia tonalubo kolesagago da tau sabo dao. Te tebo kolesagade me te Godigo Tedali Mobo Bidigo te da bomu meni yai bidi me tau sabo dao. E tiwai dao, dago te God dali gedu haluasa po wabo tu te kuna gisiga konebo menio. Tiali goli Godigo Mobo Bidigo digi da tau siyu, Godibolo gedu haluasa po wabo dao. Agai homude bomu eyu tama te he wabo tiwai eyu, te pusisabo pogo agai Godibolo te po wabo dao. ²⁷ Tama te bidigo homu tomode elalubo nai subo bidi God, agai te Tedali Mobo Bidigo ebo homu konebo dao. Magi baso meni, te Tedali Mobo Bidigo te Godigo homu kolesaga wali peyu tama da Godigo we bidi tau siyu te gedu haluasa po hanalubo dao.

²⁸ Tama dago koneani, te augwaligo aga dali dwagi yai homu eyu godolo mu ebo we bidi, te we bidibolo pedalabo se tigidali te Godigo digi dodolama, tama te se tigidali te we bidi dabeba pedaluyu augwali tau sabo dao. Te we bidi augwali te Godigo ma saiba po wali we bidi augwali tama agai augwali sa munama i wai dao. ²⁹ Magi baso meni, te Godigo augwali polo koneani bidi dabe, agai augwali me hagea siyu tedali muani, te aga Ogwa tiwai pedalomainogo yai, tama ama name hauwa bidimai hagede yali, tama Kraisi te augwaligo ama gomunai bidi

bidaibao. ³⁰ Tama God agai te polobadu hagea sali we bidi augwali, te agai augwali me i walio. Tama agai te i wali we bidi augwalibolo te agai augwaligo yali dwai şe şeşe sela şanama, tama augwali me te doloba pai bidi nogi poali. Te agai doloba pai nogi wali we bidi augwalibolo agai te aga digi elalubo ula yai bomo dali genuai nogi dali augwalibolo mani.

Godigo wiegi yai homu eyu godolo mu ebogo da munu me tagalogobeo

³¹ Te Godigo te da tau sabo şe hauwa po odobaso, tama dago magi po Godigo te ebo şe dabede waibawe? E tama naga dao, te Godigo da tau sobaso, teda dego da dali boi bidi elama tama da aiyaba elalugowe? Woo, bidi mu menio.

³² Agai aga Ogwa digi te dabolo mawainogo homu si me ebeo. Menio. Agai aga tagala palali te agai da tigidali tau sagasomainogo olo tagala palalio. Agai aga Ogwa digi da tau somainogo mobaso, teda mu tama dao, agai homugo te gasa nai me tigidali te olo mu dabolo te aga dali mawaibao. ³³ God aga digi da doloba pai we bidi nogi pobaso, te da God aga digi hagea sali we bidi bidiyu, te mena boi bidigo da kisiliyu po tų ebo usu egowe? Woo, bidi mu menio. ³⁴ Te dego da dali te dwai şe yali bidi te dwai dene sabo po wagawe? Menio. Magi baso meni. Krais Jisas aga digi işama, tama ma hodalubadi yai. Tama aga digi te Godigo dolo nogode genuai bidi bidiyu, tama God hanalu wabo po wabogo me da tau sabo dao. ³⁵ Te Kraisgo da dali dwagi yai homu eyu godolo mu ebo kolesagade te da mena nai

mugo dagala şayabo nai menio. Ma te seęe daba pedalobo si da, ma dago dene tolobaso, ma bidigo da dolobo si da, ma augwaligo da nasi ilabo seęe ebaso, ma da gudubo ugwa meni baso, ma augwaligo da te dwai bulude bidimainogo ilibo seęe ebaso, ma augwaligo da hwago ela mubo si da, tama te tobage seęe ebo dabego da te Kraigo da dwagi yai homu eyu godolo mu ebo seęe dagala şagobeo. ³⁶ Mu tama, dago koneani, te tobage seęe dabe te daba pedalaibao, te Devitgo Godibolo polobadu e tiwai po wali gilama te tiwai seęe yali,
*

“Da te nago we bidi bidibaso, tama tigidali sogo augwaligo da ela muabo homu eyu, da pobeasa bilibo dao. Augwaligo da sulama, ‘Te ela muabo kibu sipsip wai tiwai naga yai dao,’ augwaligo dade te homu ebo dao.”

³⁷ Tiali goli, te augwaligo da dali te tobage dwai seęe yali goli, Godigo da dali dwagi yai homu eyu godolo mu ebaso, tama agai da tau selama, tama dago te tobage seęe tigidali aiyaba mu elaluaibao.

³⁸ Awe, eno tede konealubo homu mu daęu wali, te magi nai me deligo da te Godigo godolo ebo seęe munu me dagala şagobeo. Ma te augwaligo da ela mubo, ma da bidibadi dago seęe tolobo, ma ensel mobo bidi dabe, ma te dwai haubo mobo bidi dabe, ma te tede bidibo tobolu bidi dabe, ma megı elalubo nai, ma te nosali pedalabo nai, ³⁹ ma te dagalude bomu elalubo dwai bage, ma te moni sia dabo bulude bomu elalubo bage, ma te meba gasade elalua pabo Godigo nigali

---

* 8:36: Tib 44:22

nai, te tigidali nai dabego te Godigo dade dwagi yai homu eyu godolo mu ebo kolesaga te dagala şawainogo ebo usu me egobeo. Te dago Genuai Bidi Krai Jisasgo yali şego te Godigo aga dade ebo godolo ebo kolesaga dabolo ola mawai dao.

Te Godigo te Israel dabede yali kolesagade Polgo po wali

9

(Daj 9-11)

Polgo Israel dabe augwalide homu şeşę mu yali po wai

¹ Ena Krai de wadolai bidi bidibaso, tama eno megi wabo po te mu po naga waibao, tibo po wagobeo. Tama Godigo Tedali Mobo Bidigo te eno yabo kolesaga dagalobo homu tonaluyu, tama agai eno po me tau selama tama eno mu po naga obao. ² E tiwai dao, eno homu şeşę mu elama tama sesemane sogo ena dwai dene ebo dao. Magi baso meni, te eno hani Juda bage augwali meba hauwago Krai tudiba muanio. ³ Eno homugo te Godigo eno ama dede augwali ma dobola somainogo ebo homu godolo ebao, augwali ena dali deli kaneme elalubao. Tama te tu elalugi sogo da, augwali tobade te eno Krai ba gedu haluasa po olama agai ena i ola mayu tama sela şanama tama ena hagamainogo elama tama augwali tau somainogo hasegeli da. Eno te homu bomonama ebo dao. ⁴ Augwali da, te Abraham aga ogwago ogwa Jekop aga hani dao, tama Godigo augwali aga wai dabe nogi poali. Tama tiyu aga agai ula yai bomo

augwali dali bidagasidu geai dao, te bidi meni yai kemi t̄ bulude. Aga digi agai dā wali po augwalibolo madu geai. Godigo agai bomai po me augwalibolo mani. Tama agai te augwaligo agabolo lotu po wabo kolesaga te agai ola mani. Tama agai aga sa muani bidi Krai nosali augwaligo hanidu pedalaibao po augwali dali dā walali. * ⁵ Augwaligo wā mu Abraham dali, Aisak dali, te Jekop dali, augwali polobadu bidiyu te genuai nogi sai bidi dabe hasia bidali, tama augwali te augwa bulai wai dabe naga bidai. Tama Krai aga e t̄ba dulama tama da bidi tiwai tigi sali sogo, agai te Juda hanide naga te bidi mu pedalali. Aga te tigidali nai tobolu bidi bidibao. Aga te God dao, te aga nogi dago sesemane bidada pabo sogo ugwaba sinao. Mu dao.

⁶ Te eno hani Juda bage augwali hauwago Krai tudiba muai goli, te Godigo polobadu dā wali po te olo hagabo tiwai me egobeo. Menio. E tiwai dao, te Jekop aga nogi me Israel, te bidi aga hanide pedalali bidi augwali tigidali te Godigo hagea sali Israel dabe mu me ebo meni.

⁷ Tama dago e tiwai po me olamuo, "Augwali te Abrahamgo kanemedede pedalama, tama tigidali augwali te aga wai dabe mu bidibao," te wagio. Menio. Polobadu Godigo e tiwai po Abrahambolo wai dao, "Te nago hani bidi nogi nosali nedada pabo si, te Aisakgo hani augwali naga nedada paibao." * ⁸ Te po page e dao, te Godigo gedude te tigo ebo kolesagade naga

---

* 9:4: Sai 4:22   * 9:7: Gag 21:12

pedalali wai dabe augwali te Godigo wai dabe me egobeo. Menio. Te Godigo Abraham dali daşu wali pode ame nani wai dabe, te augwali Abrahamgo hanide nogi elaluai dao. ⁹ Tama te kolesagade homu paliyu, Godigo te daşu wali po e tiwai hasia polobadu te Abrahambolo wai, “Te eno te bodolu mani sogo ena ma asaibao, tama nago we Sarago te wai ogwa ame naibao,” te po wai. *

¹⁰ Tama Godigo te naga me ebeo. Te Sarago ogwa Aisak ame nenama, tama genuai elama, tama agai aga we Rebeka sali. Tama Rebekago tabi elama tama te wai si deli sogo elaluali. Tama te wai sigo aya deli naga, te Aisak, da Juda dabego waşu monu dao. ¹¹⁻¹² Tiali goli, Godigo homude bidi sa muabo kolesaga yalio. Agai te bidigo se ebode homu me ebeo. Aga digi aga homu naga wali peyu, te bidi i olama tama aga sa muaibao. Tama te wai si Jekop dali, Iso dali, augwali si ame nesişbadi, tama augwaligo te wiegi yai kolesaga ma te dwai kolesaga me işşbadi, Godigo Rebekabolo te aga tamadi ame nabo wai side te po wai, “Te nago ogwa si deli sogo ame nenama, tama nosali te gomunai bidi te i badu bidi dologode bidaibao,” te po wai.

* ¹³ Tama te tiwai naga pedalali, te Godigo po pusali bidi nogi Malakai agai nosali aşani Godigo wali po tiwai gilama yalio, “Eno Jekopde dwagi yai homu eyu godolo mu yali, tiali goli eno Iso hagela homu mu yali,” Godigo te po wai. *

¹⁴ Tama tibaso, dago te seşde magi po waibawe?

---

* 9:9: Gag 18:10 * 9:11-12: Gag 25:23 * 9:13: Mal 1:2-3

“Godigo aga homu wali peyu, te bidi deli naga sa mubaso, agai te dolo me isawai kolesaga yalio,” te dago te tiwai po omainogo yagawe? Mu menio. ¹⁵ Magi baso meni. Godigo e tiwai po Mosesbolo polobadu wai, “Te ena digi eno bidi me delibolo te olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga yabo homu ebaso da, teda eno homu naga wali peyu, eno olo mabo wiegi yai kolesaga agabolo yaibao. Te eno bidi me deli homu dene yainogo da, teda eno homu naga wali peyu, aga eno homu dene ebo dao,” Godigo te po wai. * ¹⁶ Tama te po obaso, dago koneani, te Godigo bidi sa mubo page, te bidigo homugo me te aga ş denego me ebaso Godigo aga sa mugobeo. Menio. Te Godigo te bidide homu dene eyu, olo tau siyu mabo wiegi yai kolesagago naga te bidi sa mubo dao. ¹⁷ Tama Mosesgo te bukude aşani Godigo e tiwai po te Isip tş tuni bidibolo wali, “Eno bomo tigidali bidibolo ola mawaio wali, te augwaligo eno nogi te tigidali tşba sela pelama pusugi pomainogo obao. Tede naga eno nage hodolama, tama tuni bidi nigilama, tama eno te nage dali hwıbo dao,” Godigo te wali po aşani. * ¹⁸ Tama tibaso dago koneani, te Godigo aga homu naga wali peyu te olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga te bidi me delibolo yainogo da, teda agai te olo mabo wiegi yai kolesaga te agabolo yaibao. Me ma, te bidi me deli agai te po odosişbo bidi ilainogo homu eyu da, teda agai te bidi te po odosişbo bidi ilibo dao.

Godigo şeşę dali te Godigo wiegi yai kolesaga

---

* 9:15: Sai 33:19 * 9:17: Sai 9:16

ola mabo po dali wai

¹⁹ Tiali goli, bidi mego enabolo e tiwai po wagi da homu yali da, “Te Godigo aga homu naga wali peyu, tama bidi me deli sa munama tama gasa bidi meni. Tama tiyu da, teda magi baso agai te bidigo dwai kolesaga ebo po me odubadi geaibawe? Dego te Godigo ebo homu kolesaga gisilainogo usu egowe? Bidi menio.” ²⁰ Bidi me deligo te tiwai po hanalu weyu da, teda eno te po wei ponoyu te po waibao, “Abagi, nage de da weyu, tama nago te po Godibolo ela palamuo. Ma te mama tōgo nigali senego te aga nigali bidigo geda muani homu eyu, tama te bidibolo te po wai, ‘Magi baso nago ena te tiwai nigali’ po waibawe? Menio. * ²¹ Te sene nigibo bidigo te agai mama tō pedai me deli selama, tama te tōgo te sene si nigali, me deli te wiegi yai sę yabo sene te wiegi yai nigali, tama me deli te olo sę yabo dwai sene nigai. Aga homu naga wali peyu, tama te tiwai ebaso da, te usu da, po meni, te aga sę dao.”

²² Te Godigo me te tiwai yai. Agai te aga sębe homu ebo te bidi dabebolo hania hanilabo homu yali, te tigidali bidigo agai bomo me konemainogo yai. Tama te dwai sę yali dene sabo we bidi augwali dolabo sę te sisi yai elalubo, tiali goli agai augwali gogolama polo elebeo, tama bobage sogo tonaluali. ²³ Magi baso meni, agai homugo te agai homu dene eyu tau sabo sa muani we bidi augwalibolo mabo wiegi wiegi yai ula yai bomo, te bomo augwali ola momainogo agai bobage sogo tonaluali. Augwali agai polobadu hagea sai

---

* 9:20: Ais 29:16; 45:9

dao, tama agai bomo yai ula augwaligo saibao.

²⁴ Te da dao. Agai da i wali, te da Juda hani naga i me wabe, menio, te gasa hani dabe dali me i walio. ²⁵ Te Godigo aga homu naga wali peyu,

te we bidi meba naga hagea sabo kolesagade te polobadu Godigo po pusali bidi Hoseago aşani pode Godigo wali po me te e tiwai po aşani,

“Te eno hani isawai we bidi hani, te augwali eno hani nogi poaibao. Tama te eno augwalide dwagi yai homu eyu godolo isawai hani, te hani eno ‘Te eno godolo mu ebo hani’ nogi poaibao.*

²⁶ ‘Dage eno hani meni,’ tama eno te po wali madi, te bulude naga te eno augwali nogi olama,

‘Te bidabo ula elalubo Godigo wai da’ po waibao,” * Godigo te po olama, tama Hoseago aşani.

²⁷ Tama te gasa polobadu Godigo po pusali bidi Aisaiago te Israel hanide po olama tama te tiwai i wali, “Tama te Israel dabe augwaligo hani nedebo namba te ađ sanede elalubo masigi kemi tiwai pedalubaso da, tagalao, teda Godigo augwali meba naga dią selama, tama dwasianu hani naga ma dobola saibao. ²⁸ Magi baso meni. Genuai Bidigo po tu silibo si tama te po polo togwa şanama tama te tade we bidi augwalibolo te dene wei ponaibao,” Aisaiago te po wai. * ²⁹ Tama polobadu Aisaiago te po olama po wai tiwai. Agai te po wai, “Te tigidali bomu elalubo Genuai Bidi agai te dago dwasianu hani bidimainogo egi menigi sogo da, teda da mu doloyu, te bulu si nogi Sodom dali Gomora dali

---

* 9:25: Hos 2:23 * 9:26: Hos 1:10 * 9:28: Ais 10:22-23

si tiwai pedalama, tama da mu dolai bidigi dao.”
Aisaiago te po aşani. *

*Te Israel dabe augwaligo Kraisinde konealubo
po daų mu olama, te doloba pai we bidi pedelabo
homu elama konealubo po daų wabe*

³⁰ Tama tibaso dago koneani, te gasa hani dabe
augwaligo te doloba pai bidi nogi sabo şe dene
me ebe, tiali goli augwaligo te doloba pai bidi
nogi salio. Te e doloba pai kolesaga te augwaligo
konealubo po daų olama sai. ³¹ Me ma, te Israel
dabe augwali da, te Godigo augwalibolo doloba
pai bidi nogi pomainogo eyu, tama augwali te
bomai po bugagia wali pabo tu gegali goli, te tu
augwaligo subeo, te augwali te bomai pogo usu
niba kadu wabeo. ³² Augwali te Godigo gedude
te doloba pai we bidi magi baso pedalebewe?
Augwaligo te Kraisgo yali şede te konealubo
po daų wasiaųyu, tama augwaligo te Godigo te
doloba pai bidi nogi poaibao homu eyu yali.
Te po digi po begelama te tiwai yali, te şağade
dolobo masigigo te augwaligo şağade dolama
tama augwali tulaluai dao. ³³ Te tiwai po me deli
te Godigo po bukude polobadu aşani, te po e
tama wai,
“Odao. Te Saion hanude eno te bidi şağa dani
tuğ
palama tulaluabo masigi me deli mubao. Eno te
bidi me deli tede mubao, tama we bidi augwaligo
aga dali dwai homu yaibao, te augwali dani tuğ
palama tulaluabo masigi tiwai dao. Tama tiali
goli

---

* 9:29: Ais 1:9

we bidigo agaba konealubo po daų wabo bage,
agai
augwali tau mu sabo usu mu yaibao, te augwali
tulaluama hale me sogobeo,”
te po aşani. *

10

*Te Israel dabe augwaligo te Godigo bidi doloba
pai bidi ilibo kolesaga wali pabe*

¹ Eno ama dede dabeo, eno homu dene eyu
tama te Godigo te eno hani Israel bage augwali
ma dobola somainogo ebo homu godolo mu
elama, tama sesemane sogo eno Godibolo gedu
haluasa po tede bomonama wabo dao. ² Eno
augwali bugagia koneama tama eno hanilama
augwalide mu po obao, augwaligo te Godigo
kolesaga wali pabo şe bomo elama mu ebo dao.
Tiali goli augwaligo me gisiga konesiama tama
tibo dao. ³ Te Godigo da we bidi doloba pai
nogi pobo te kolesagade augwaligo konesiabaso,
tama augwa digi augwa kolesaga doloba pai
pedalumainogo ebo şe yai. Tama tibaso, augwali
te God dologode me bidisiayu, tama agai augwali
nogi doloba pai nogi omainogo me ebeo. ⁴ Dago
koneani, te bomai po wali peyu tama Godigo
bidi doloba pai bidi nogi pobo tu, te tu te Krais
asali sogo silali. Megi te gesi tu elalubao. Te
Kraisde konealubo po daų wabo we bidi, te
Godigo augwali doloba pai we bidi nogi poaibao.

⁵ Te bomai po wali peyu tama Godigo bidi
doloba pai bidi nogi pobo tuđe te Mosesgo

---

* 9:33: Ais 28:16

polobadu te po aşani, "Bidi te kolesaga tigidali eyu da, teda aga te bidada pabo ula saibao," te po aşani. * ⁶ Tiali goli te bidigo Godide konealubo po daş obaso tama Godigo aga doloba pai bidi nogi wabo kolesaga, te kolesagade augwaligo polobadu tama aşani, "Nago naga homude te po olamuo, 'Te agai dabolo Godigo po pusumainogo, te Kraisd edaba sela dulamainogo eyu, de te dagaluba pogowe,' te po olamuo," te po aşani. ⁷ Po me aşani, "Tama nago te po me olamuo, 'De te isai bidi dabego buluba dulaibawe,' " te po aşani. Te Kraisd tedu selasa asomainao homu eyu te po olamuo. ⁸ Tiali goli te aşani pogo magi po wabowe? Agai e po wabo dao, "Te Godigo po nage pađe mu elalubao. Te nago pedauwalide me te nago homude me te po elalubao," te po bukude polobadu aşani. Te dago hanilama te we bidibolo pusubo po te Kraisd konealubo po dao. * ⁹ Tama nago po hanilama pusuyu Jisas aga te Genuai Bidi da po olama, tama nago naga homude te Godigo aga te gş pagede ma hodolali şede konealubo po daş weyu da, teda Godigo nage ma dobola saibao. ¹⁰ Magi baso meni, te dago homugo te konealubo po daş obaso, tama Godigo da doloba pai we bidi nogi poaibao. Tama dago pedauwalidu te dena konealubo po we bidi gesabide pusubaso, tama te Godigo da ma saibao. ¹¹ Tama Godigo po bukude te şede te tama po wai dao, "Te bidigo konealubo po agaba daş obaso da, teda aga hale me sogobeo." * ¹² Tama te pode te Juda dabe me te gasa hani dabe dali augwali

---

* **10:5:** Prs 18:5   * **10:8:** Bom 30:12-14   * **10:11:** Ais 28:16

te deli tigi poai tobage naga yali. Te da tigidaligo Genuai Bidi deli naga elalubao, tama agai te olo mu tau siyu mabo wiegi yai kolesaga te genuai mu te agaba i wabo we bidi tigidaliba mabo dao. ¹³ Tama tiyu, te Godigo po bukude wali po tiwai dao, te po e dao, “Tigidali bidigo Genuai Bidi nogi ilama tama agaba i wali da, teda agai augwali ma saibao,” te po aşani dao. *

¹⁴ Tiali goli bidi me deligo te Juda dabede enabolo te po waibao, “Te augwaligo konealubo po Kraisba hasia daşu me wasiåbaso da, teda augwaligo agaba gedu haluasa po olama i wagobeo. Tama augwaligo agade po me odisayyu da, teda augwaligo konealubo po agaba daşu wagobeo. Tama te bidi me deligo po te augwalibolo me pusişawani da, magi ilama augwaligo agade po odaibawe? ¹⁵ Tama Godigo te po pusabo bidi augwali me tagala palisişawani da, magi ilama augwaligo te po pusigi pogowe?” Bidi mego enabolo te tobage po obaso da, teda eno te po wei ponoyu, e po waibao, “Woo, te Juda dabe augwaligo Kraisde te po odali dao, te Godigo po bukude elalubo po me deli tiwai, te po e dao, “Te wiegi yai gesi po sesebo bidi dabe augwali asobo te homu dwagi yai ilibo şe mu dao,” te po aşani,” eno te po waibao. *

¹⁶ Tiali goli, te Juda dabe tigidaligo te wiegi yai gesi po selama wali me pabeo. Te polobadu bidali bidi nogi Aisaia, aga Godigo po pusali profet bidi bidali. Tama te aga dali bidali bagego yali kolesaga te megi bidibo bidi dabego ebo kolesaga

---

* 10:13: Jol 2:32 * 10:15: Ais 52:7

tiwai yai dao. Tama tede dwai homu eyu, te Aisaigo te po aşani, "Genuai Bidi, dago te nago po augwalibolo pusali. Tiali goli, augwaligo te po odaliwe ma meniwe, te eno konebeo," te po aşani. * 17 Tialima dago koneani, we bidigo te Godigo po odobaso tama tebogo te konealubo po dađ wabo homu hodolobo dao. Tama bidi mego Kraide po pusubaso, augwaligo Godigo po odobo dao.

18 Tiali goli te Juda dabede, te mu dawe, te augwaligo Kraide te po odaliwe ma meniwe? Magia. Augwaligo odalio. Te Godigo po bukude elalubo po me deli tiwai dao, te po e dao, "Te augwaligo dogoni te tigidali tōba pelama sabolali.

Tama augwaligo po pelama, te tigidali bulu mu usu egi pai." *

19 Tiali goli eno po ma obao, te Israel dabe augwaligo te po koneaniwe ma meniwe? Awe, augwaligo koneani. Hasia Mosesgo te şede te Godigo wali po polobadu aşani,

"Te eno olo we bidi meba saibao, augwali te deli hani mu meni, tama dagego tebode dwai homu elama tama eno augwalibolo wiegi yai kolesaga ebaso, tama dage te sulama pesa yaibao.

Te eno te kolesaga konesiđwai bidi hani augwali me deli sobaso, tama dagego augwali dali şeşę yaibao." *

20 Tama te Godigo po polobadu pusali bidi Aisaigo te po hanilama pusubo wi me ebeo.

---

* 10:16: Ais 53:1 * 10:18: Tib 19:4 * 10:19: Bom 32:21

Agai Godigo te gasa hani we bidide wali po e tiwai aşani,
“Te ena gegebo şe me işawani bidi dabego, te augwaligo ena suali.

Te bidi dabe meba augwaligo te bidi mebabolo te enade po hanalusişbadi, tiali goli ena augwaliba hanilama pedalobo dao.” *

²¹ Tiali goli te Israel hani we bidide te Aisaiago Godigo e wali po aşani, “Te bobage sogo mu eno augwali i wabo şe ebadi, te hani bidi augwaligo te po sela şanama tama dwai po wei ponai dao.” *

11

Godigo te olo tau mabo wiegi yai kolesaga te Israel hani badu yali

¹ Te bidi Aisaiago te tobage po aşai baso, eno e po hanalu obao, te Godigo aga hani we bidi aga digi sela şayabo homu me yaliwe? Mu menio. Ena me ena te Israel bidi dao. Te bidi Abraham te eno waş mu dao. Ena te Benjamingo hani dao. ² Te Godigo hani augwali te agai polobadu koneyu hagea sai, agai te augwali me sela şawai menio. Dagego te Godigo po pusali profet bidi Elaijago po te Godigo po bukude elalubo te dagego koneani. Elaijago gedu haluasa po olama, tama te Israel dabe augwali te Godigo gesabide po tu ela mawai. Agai te wali po e dao, ³ “Genuai Bidi, augwaligo te nago po pusubo bidi profet dabe augwali ela muyu yali. Tama augwaligo te

---

* **10:20:** Ais 65:1   * **10:21:** Ais 65:2

nagebolo mabo nai ulubo alta sai aluali. Tama ena ena deli naga ena bidibao. Tama augwaligo ena gegebo şe eyu, tama ena ela muainogo ebo dao,” Elaijago te po wai. * 4 Tiali goli Godigo agabolo mena po wei ponaniwe? Agai te po wai, “Eno digi ena bidi dabe te bidi sese hauwa 7,000 bidi sali, tama augwaligo te tibo god Bal dologoba pelama teba lotu me wasiawai dao,” Godigo te po wai. * 5 Te tama megı e sogo me te hani bugai meba elalubao, Godigo te aga olo tau mabo wiegi yai kolesagago te augwali hagea siyu ma sai dao. 6 Agai te olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga ebaso tama augwali sali. Tama agai te augwaligo yali şede homugo te augwali me sabeo. Tama augwaligo te şe ebode te Godigo augwali siyu da, teda te olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga ebo te olo munu me ma egi menigi dao.

7 Tama tibaso dago te Israel dabede magi po waibawe? Te Israel dabe augwaligo te Godigo augwali doloba pai we bidi nogi poabo tu suainogo te şe dene yali goli, te tu augwaligo me susiawai. Te Godigo meba we bidi naga diş selama, tama augwaligo te tu suali. Tama gasa bage, te augwaligo Godigo po odobo hagela eyu, tama augwa olo daş wali. 8 Te Godigo po bukude wali po tiwai gilama yali, te po wai, “Godigo te augwaligo homu kolesaga te godege pibo tiwai ilali.

Agai te augwaligo gedu te susiabo tiwai ilama, tama ologo te po me odosişyu yalio.*

---

* 11:3: 1 Kin 19:10, 14 * 11:4: 1 Kin 19:18 * 11:8: Bom 29:4; Ais 29:10

Tama augwali te tiwai bidali, tama megı e sogoba usu nagasai dao.”

⁹ Tama Devitgo me te boi bidi dabede Godibolo te tiwai po olama wai,

“Te eno homugo te nago tilama, tama augwaligo wei ebo naigo te augwali te koneşıawai bidi tiwai ilao, te aga te subigila peyu te no aselama bidibo bidi te konegobeo. Te bidi tiwai nago augwali tiwai ilao. Tama augwali tulolumainao, augwali wei ponao.

¹⁰ Te eno homugo nago augwali gedu hulıa somainu elama, tama augwaligo te hulıa sai pedalumainogo elama, tama augwaligo gedu pedama suainogo ebo usu me egobeo.

Tama nago augwalibolo şeşę mao, tama augwaligo

tudi sugunama, tama augwali te tiwai sesemane sogo bidimainogo yao,” *

Devitgo te po polobadu wai.

Godigo te gasa hani augwali ma sali

¹¹ Te eno te po hanalu obao, te Juda dabe augwaligo te Kraisde konealubo po daşu waşıyu tama tulaluama, tama augwali tede mu dolaliwe? Mu menio. Augwaligo te dwai şę eyu tama te tı şę geda mubaso, tama tede te Godigo te gasa hani dabe augwali ma sai. Godigo homugo te wiegi yai kolesaga agai te gasa hani dali ebo te Israel dabe augwaligo suyu tama augwali pesa emainogo tiai dao. ¹² Augwaligo te dwai şę ebaso, tama tede Godigo te tigidali tıde bidibo we bidi tau mu sidubadi geaibao. Augwaligo te Godigo

---

* **11:10:** Tib 69:22-23

kolesagade tulalubaso, tama tede te Godigo te Juda aşwai gasa we bidi hani augwalibolo wiegi yai kolesaga mu yai. Tama tibaso, tigidali Israel dabe Godiba ma geasa asobaso da, teda tigidali hani wiegi yai mu bidaibao, me deli dwai bidigobeo.

¹³ Tiali goli megi eno po te dage gasa we bidi hani dabe dagebolo mawainogo obao. Godigo ena tagala palali, te eno dage Juda hani aşwai gasa we bidi dagede şe emainogo yai. Tama tibaso eno homu pemene wiegi yai te şede elama, tama te şe bidigo gedude ugwaba siyu tama eno te şe ebo dao. ¹⁴ Magi baso meni, te şede eno homugo te eno hani Juda bage augwaligo te Godigo dage dali yali wiegi yai kolesaga sulama pesa eyu, tama eno te augwali tomode meba te eno ma sainogo ebo dao. ¹⁵ Edao. Godigo te Juda dabe augwali sela şanama, tama tede ađai te tigidali tşde bidibo bidi selama, tama augwaligo deli homu aga dali pedalabo tş dawai. Te dwagi yai kolesaga dao. Tiali goli, Godigo te Juda dabe augwali ma sabo si, te wiegi yai mu yaibao, te isali bidi aga gş pagede ma hodalobo tiwai yaibao.

¹⁶ Te po digi po si begelama tama eno dagebolo obao. Te Juda dabe augwaligo tubo nai bret nigibo si, tama hasia augwaligo te dwasianu pedai bret nigibo plaua te Godibolo hasia mabo dao, te Godigo nai dao, te po wabo dao. Tama tibaso, dago koneani, te plauago nigibo bret tigidali te Godigo nai dao. Tama te ni pedali dabe te Godigo da wida, teda te ni nologo dabe augwali me te Godigo naga dao. Tama te tiwai

me te Juda dabe go wai dabe augwali Godigo we bidi bidalibaso, te megi bidibo Juda bage me te Godigo we bidi me bidibao. ¹⁷ Tama augwali te gide elalubo ni oliv tiwai bidiyu, tama Godigo te ni oliv nologo meba dwali togolama sela şanama, tama agai dage olo ni oliv nologo te bulude elalubadi selama, tama dage te gide elalubo ni olivgo nologo togwali pesagede wadolali. Tama dagego augwali hasegelama, tama megi dage bugagia bidibao. Tama dage te elalubo dwagi yai ni olivba wadolobaso, tama dage dali te ni aga nologo mu dali te dagego te ni oliv pedalidu asobo aigo ili sabo dao, te nigo bomomo me dagego sabo dao. ¹⁸ Tiali goli dagego te togwali ni nologo dabe augwalibolo te posobo po munu me olamuo. Te dagego duga nogi ugwaba siyu, augwalide posobo po wai wida, teda dagego homu bugagia koneyu bolo yao. Dagego te ni pedali me ugwaba sagolobo menio. Te ni pedaligo dage sagolobo dao.

¹⁹ Tiali goli dagego te duga nogi ugwaba sabo po wabo homu yaibao: "Godigo te ni oliv nologo dabe togwali madi, te ena augwali togwali pesagede wadolomainogo yai," waibao. ²⁰ Awe, te mu dao. Tiali goli, te augwaligo Kraide konealubo po daş me wasiawani, tama te tialigo naga agai augwali togwa şawai. Tama dagego konealubo po daş obaso, tama dage bugagia bidibao. Tiali goli dua dao, dagego hagoma me elamuo. Te dage wi iyao. ²¹ Polobadu, Godigo te Juda dabe, te nigo nologo mu dabe augwali me sula tagalasiawai, tama tiwai naga te dage tuloluyu da, te agai dage me te me sula me

tagalogobeo. ²² Tialima, dagego te Godigo te we bidi dali ebo tau sabo kolesaga me te agai sesena pabo kolesaga dali me bugagia suiya. Te aga kolesaga tagalali bidi dabe augwalibolo, te agai augwali sesenaibao. Me ma, dage te Godigo dage homu dene eyu tau sabo dao. Tama dagego te aga dage dali ebo kolesagade puba hwi weyu tama agade homu kea pai we bidi bidiyu da, te usu da. Ma, te meni yani da, te agai dage me togolama sela saıwaibao. ²³ Tama te Juda dabe, te ni olivgo nologo mu, te augwaligo te Kraide konealubo po daı wabo hagelabo homu tagaluyu da, teda Godigo augwali te augwali togwali pesagede ma wadolaibao. Awe, Godigo te augwali ma wadoligi pabo usu yaibao. ²⁴ Magi baso meni. Dage gasa hani we bidi da, te buside holali ni oliv nologo naga tiwai dao, te ni oliv mugo nologo meni. Tiali goli Godigo dage te nide togolama, tama agai dage te gide elalubo ni oliv muba wadolali. Tama te Juda bage augwali da, te gide elalubo ni oliv dao. Tama tibaso, Godigo te augwali polobadu te ni nologo tiwai togwa sanama, tama augwali te augwa oliv niba digi te augwa ma wadoloyu ebo usu mu dao, te pedalisiabo se meni.

Godigo tigidali we bidibolo aga homu dene eyu tau sabo kolesaga yaio

²⁵ Eno ama dede, dage homu hagoma me idali weyu tama eno homugo dage te polobadu geme dualali po page gisiga koneao. Te e tiwai dao: te Israel hani we bidi me badugo homu palia sali, tama te kolesaga augwalide osogo elalubadi tama

te gasa haniani hani we bidi augwali te Godiba asiyu, tama te sogo augwaligo hani nambaba usu nagasaibao. ²⁶ Tama te kolesagago te Godigo te Israel dabe tigidali ma dobola saibao. Te agai po aşani bukude wali po tiwai gilama yaibao, “Te we bidi ma dobola sabo bidi aga te Saion buludu asaibao.

Te agai te Jekopgo bidi hanigo yali Godigo po sela şabo kolesaga te agai sela şawaibao. *

²⁷ Tama te sogo eno te po daş augwali dali waibao,

Te po e dao, Te eno augwaligo dwai şe ebo tigidali sela şawaibao.”*

²⁸ Te Godigo gesi noma wiegi yai po pusubo şede te Juda dabe augwaligo Godide te boi bidi homu ebo dao, tama tede Godigo dage gasa hani we bidi tau sobao. Tiali goli, te Godigo augwali polobadu sa muani şede, te augwali da aga abagi hani dao. Magi baso meni, polobadu mu agai te augwaligo waş dabede mu po daş walai dao.

²⁹ Tama tiyu, te Godigo agai te bidibolo olo mani wiegi yai naide te enabolo ma mao po munu me wagobeo. Agai te bidi sa munama tama i obaso da, teda agai homu te şede me nosali ma hasegelegobeo. ³⁰ Polobadu dagego te Godigo po sela şawani. Tama megi te Juda hani bidi augwaligo agai po sela şanama, tama Godigo augwali osogo tagalabaso, tama agai dage gasa haniani hani we bidi dali homu dene eyu tau salio. ³¹ Tama te tiwai me augwaligo me te

---

* 11:26: Ais 59:20   * 11:27: Jer 31:33-34

Godigo po sela şabao. Magi basowe? Te Godigo dage dali homu dene eyu tau sali kolesaga naga ebo gilama agai augwali dali me emainogo yaibao. ³² Magi baso meni, Godigo te po sela şabo kolesagade te tigidali we bidi dali kalabus ilama, te agai tigidalibolo me homu dene eyu olo tau sabo wiegi yai kolesaga yainogo tialio.

Dago Godigo nogi ugwaba sao

³³ Ei tegoba! Te Godigo wiegi wiegi yai homu kolesagade ena noma sobao. Te agai şe yabo homu kolesaga dali, agai koneani kolesaga dali, te mu pağana pelama, tama te tamu ađ gebo dabo tiwai gilama aiyaba mu dulai. Da bidigo agai yali homu kolesaga page tigidali konemainogo ebo usu me egobeo. Dago agai da dali ebo şe page me munu me kuna konegobeo, da tede usu me egobeo. * ³⁴ Te agai po bukude te tiwai po me aşani,

“Dego te Genuai Bidigo homu kolesaga koneai dawe? Dego te mobo mabo po agabolo mabo usu egowe? *

³⁵ Dego te nai me deli hasia agabolo mani, tama agai te nai wei ponomainogo yaliwe?” *

³⁶ Bidi menio. Magi baso meni. Aga tigidali nai nigali bidi dao, tama agade te tigidali elalubo nai te bidibo ula elalubo dao. Tama tigidali naigo te aga nogi ugwaba somainogo eyu bidibo dao. Tama eno homugo dago sesemane sogo bidada peyu aga nogi ugwaba sao. Mu tama dao. *

---

* 11:33: Ais 55:8 * 11:34: Ais 40:13 * 11:35: Jop 41:11

* 11:36: 1 Ko 8:6

Polgo te Kraisba homu daų wabo we bidi dabego yabo kolesagade po wali

12

(Daj 12:1-15:13)

Dago dena tigi Godibolo ofa tiwai mainao wali

¹ Eno ama dede, eno homugo te Godigo da dali homu dene eyu tama haniani olo tau mani wiegi yai kolesaga genuai mu yali, eno te homu ebaso, eno e po megi dagebolo hanilibao. Bidigo hasa ela munama tama Godibolo olo mabo se, te ebo se nogi poai te ofa dao. Tama te tiwai gilama dagego duga tigi te Godibolo olo mabo ofa tiwai yao. Te tigi bidibo ula elalubadi tama dagego Godibolo menama, tama te God aga deliba naga mao, te dwai se me isawai nai ofa dao, tama dagego te Godigo godolo ebo kolesaga yaibao. Dagego tama tiyu, tama dage te tiwai God dologode bidiyu, tama duga lotu po mu te Godibolo waiya. ² Tama te kolesaga edubadi, dage te tde bidi dabe biladubo tiwai elama me bilalugio. Menio. Dagego homu kolesaga Godigo gesi noma pedalomainogo ilama, tama dagego kolesaga me gesi noma pedalomainogo emainao. Tama tiyu da, teda dagego te Godigo homu kolesaga koneaibao. Tama agai homu kolesaga koneama tama te bidigo yabo wiegi yai se me, te Godigo gedude te usu niba kadu wabo kolesaga dali, te doloba pai kolesaga dali, te tobage dwagi yai kolesaga page tigidali dagego hania koneaibao.

³ Te Godigo te eno se yabo homu kolesaga enabolo olo mobaso, eno dage tigidali deli delibolo e po obao: nago geda muyu naga digi te nage mu koneai bidi mu da nago te homu me elamuo. Te menio. Hasia nago nagede homu dolo kone palao. Te Godigo te agade konealubo po daŋ wabo bomu nagebolo dobolama mani. Tama te bomu da, te usu ni tiwai dao, nagede. Tama te usu nigo nago naga se yabo bomu dali, te nago se yabo homu kolesaga dali te si usu sao. Dage tigidali deli deligo te tama yao. ⁴ Magi baso meni. Dago koneani, bidigo tigde te nogo me saŋa me, te haniani badu se ebo me te tigi delide naga elalubao. Tiali goli tigidali badu te se deli tigi tiwai se naga me ebo menio, te augwaligo haniani se elalubao. ⁵ Tama te tiwai me da haniani we bidi hauwa elaluali goli, Kraide da wadolama tama da tigi deli naga elalubao. Tama bidiyu, tama da tigidali deli deli da tigidali te gasa badu abagi tiwai dao. * ⁶ Godigo dabolo olo mabo kolesaga elama, tama da deli delibolo gasagi gasagi yai te we bidi tau mabo se yabo kolesaga dobola mani, te agai olo mabo kolesaga yai. Tama agai tama tialigo da, te da tigidali deli deligo te mani kolesagago dena hasi tau mao. Tama tiyu, bidi me deligo te Godigo po pusubo homu kolesaga elaluyu da, teda agai te aga Godide konealubo pogo bomu wali pelama te Godigo po pusao. ⁷ Ma, te bidi me deligo te ama dede dabe tau sabo homu kolesaga elalubaso da, teda agai te ama dede dabe tau sabo se mu yao. Tama bidi mego te Godigo po ola mabo tisa se ebo

---

* 12:5: 1 Ko 12:12

kolesaga elaluyu da, teda agai te tisa şe mu yao.
8 Bidi mego te bidi dabe augwali homu hodolobo kolesaga elalubaso da, teda agai te augwali homu hodolobo şe mu yao. Te Godigo hani we bidi tau somainogo aga nai dobabo bidi, aga dwagi yai homu eyu agai nai hauwa augwalibolo mao, te agai nai yogo homu elamuo. Te polalubo bidi, te agai homugo te şe mu yao. Te gasa bidi homu dene eyu tau sabo bidi, te bidi me agai homu pemene wiegi yai elama tama aga tau sao. *

Te Godigo we bidi hanigo yabo kolesaga dago dolo mu yao

9 Duga hasi dagego duga ama dabebolo dwagi yai homu eyu godolo eba wida, teda dagego homu mu naga eyu augwali godolo mu ela pao. Tama tiyu, dagego te dwai kolesagaba tudi mu ola menama, tama dagego te wiegi yai kolesagaba homu mu keş sa. 10 Dage da, te deli hani bage dao. Tama tibaso, te deli hani we bidi dabego yabo kolesaga bomu eyu, tama duga hasi duga ama dede abe dede augwali dali dwagi yai homu eyu godolo mu yao. Dage tigidali deli deligo duga nogi aiyaba elaluyu, te gasa bage augwali nogi naga ugwaba sao. 11 Dagego sesemane sogo şe bomu mu yao. Tama dagego homude bomu eyu tama Genuai Bidigo şe yao. 12 Dagego agade konealubo po daş olama, tama Genuai Bidigo dage tau sabo tonalubadi tama dagego wiegi yai homu pemene dali yao. Te şeşe dageba pedalobaso da, teda dage bomu elama bugagia dolaluao. Dagego tigidali sogo gedu

---

* 12:8: 1 Ko 12:4-11

haluasa po wao. ¹³ Tama te Godigo we bidi meba augwali te nai dabe meni baso da, teda dagego augwali tau sao. Me ma, te gasa bulu bidi dabe dage bidiboba pedalobo si da, teda dagego augwali bugagia geseyu tonalua.

¹⁴ Te bidi dabe augwaligo dage dali dwai şeyu dene mobaso da, te dagego Godibolo gedu haluasa po olama, te agai augwali wiegi yai ilimainao. Awe, dagego gedu haluasa po agaba obaso, te augwali agai wiegi yai ilimainogo wao. Dagego agai augwali dolomainogo gedu haluasa po weyu te i ola mabo po me olamuo. * ¹⁵ Te bidi dabe augwaligo wiegi yai pemene ebaso, te dagego wiegi yai homu pemene augwali dali hodobo iyao. Augwali homu dene eyu gela obaso, teda dage me augwali dali hodobo gela wao. ¹⁶ Dagego duga ama dede augwali dali deli homu tiwai elama, te duga digi dugade ebo homu tiwai augwali dali yao. Dagego homu dage genuai bidi bidabo homu me ilamuo. Menio. Dage te nogi meni yai olo we bidi dabe dali abagi homu eyu bidiyo. Dagego te homu elama duga digi te po me wagio, "Eno naga eno koneai bidi dao," te po me wagio.

¹⁷ Tama gasa bidigo dwai kolesaga dagebolo ebaso da, teda dagego te dwai kolesaga augwalibolo wei me ponogimio. Menio. Dagego duga ebo kolesaga bugagia osola sulama, tama te tigidali bidigo gedude wiegi yai dolo kolesaga te kolesaga naga iyao. ¹⁸ Duga digi te hwıabo homu me egio. Te tu elalubaso da, teda dagego

---

* **12:14:** Mat 5:44; Luk 6:28

deli homu tigidali bidi dali elama bidiào. ¹⁹ Eno abagi dede muo, te augwaligo dwai şe dagebolo ebo te duga digi wei munu me ponamuo. Te menio. Dagego te Godigo şeşe ebo şe augwalide emainogo sula tagaliào. Magi baso meni, te Godigo po bukude agai te po wai, “Te dwai şe wei ponobo kolesaga da, te eno şe dao. Ena digi te eno dwai dene wei augwalibolo ponaibao, Genuai Bidigo te po wai.” * ²⁰ Te dwai şe wei munu me ponamuo. Te menio. Tiali goli, te Godigo po bukude wabo po tiwai, “Te nagebolo boi bidi ebo bidi aga nasi ebaso da, teda nago aga nai mao. Te aga aı nogone ebaso da, teda nago aı agabolo mao. Nago tama tiali da, teda agai yali kolesagade te nago aga hale ebo kolesaga mu ilaibao, tama te kolesagade ge naibao.” * ²¹ Gasa bidigo nagebolo dwai şe elama tama nago aga dwai şe ma wei ponoyu da, teda dwai kolesagago nage aiyaba elaluai dao. Te tama gogologio. Menio. Nago agabolo dwagi yai şe naga wei ponao. Tama tiyu, nago dwagi yai kolesaga ebogo te aga dwai kolesaga yali aiyaba elaluo.

13

Da te gavman bidi dabe augwali dologode bidao po wai

¹ Da Godigo po wali bilibo we bidi da tigidali te gavman bidi dabe augwali dologode bidao. Magi baso meni. Te tõe elalubo gavman şe yabo bomo, te bomo tigidali te God aga digi

---

* 12:19: Bom 32:35 * 12:20: Prs 25:21-22

agai dodolai dao. Te gavman me deli te olo me pedalubeo. Menio. Tigidali gavman bidibo, te Godigo digi augwali munama tama augwali bidibao. ² Tama tibaso, bidigo te gavmanigo po wali pabo hagela homu ebo bidi, te agai Godigo muani naide te homu ebo dao. Tama bidi augwaligo tama tibo da, teda augwali te augwa yali kolesagade te dwai dene saibao. ³ Magi baso meni. Te wiegi yai dolo kolesaga ebo bidi dabe augwali te gavman bidide wi ebo meni. Tiali goli te dwai kolesaga ebo bage augwali wi ilainogo te gavman bidi bidibao. Te nago te gavmanide wi ebo hagela homu ebowe? Teda, nago wiegi yai kolesaga naga ebaso, tama agai nago nogi ugwaba saibao. ⁴ Tama aga dali wi ebo page elalugobeo. Magi baso meni, aga te Godigo şe bidi te agai nage tau siyu, tama nage bugagia bidaibao. Tiali goli, nago dwai kolesaga ebaso da, teda nage aga wi yao. Nago koneani, te gavman enesigi bidi agai te poa pai genuai hwą ge tolalubo, tama agai te olo me tolalubo menio. Te gavman genuai bidi aga da te Godigo şe bidi, tama te dwai kolesaga ebo bidibolo te Godigo nogide te wei ponama dene mabo dao. ⁵ Tama tibaso, da te gavman bidi dologode bidao. Da te Godigo şeşę geda somainogo ebode naga tama te gavman bidigo po wali pigio. Menio. Dago homugo te kolesaga ebo te dolo dao te tiwai homu yao.

⁶ Tama tede naga dagego te takis me abelebo dao. Magi baso meni, te gavman bidi dabe augwali te Godigo şeşę bidi bidibaso, tama sese-manesogo augwaligo homo elama te şeşę naga

tonalubo dao. ⁷ Dagego te bidi dabe augwalibolo te haniani negeli elalubaso da, teda dagego te augwalibolo mao. Te haniani takis, te maket takis dali, kaunsil takis dali, te tobage negeli te tedali tedali takis mone sabo bidi dabebolo mao. Dagego te gavman dabede deli dologode bidabo negeli elalubao. Tama tibaso, dage augwali dologode bidao. Dagego te gavman bidi dabe nogi ugwaba sabo negeli elalubao. Tama tibaso, dagego augwaligo nogi ugwaba sao. *

Te bomai po dolo wali pabo kolesaga

⁸ Dagego bidi me delibolo negeli elalubaso da, te negeli polo wei ponao. Te negeli tigidali bugagia wei ponao. Tiali goli te negeli me deli dage tigidali deli deligo sesemane sogo me elaluaibao, siligobeo: te da te ama dede dabebolo dwagi yai homu eyu godolo mu yabo negeli elalubao. Magi baso meni, te bidi me deligo te gasa bidi dwagi yai homu eyu godolo ebo bidigo agai te kolesaga ebogo bomai po wali mu peduai dao, te aga te bomai pogo usu niba kadu wai dao.

⁹ Dago koneani, te bomai pode te po wai, “Nago te penani şe egio. Nago bidi ela mugio. Nago nai wi sigio. Nago mena gasa bidigo nai dabe sulama pesa egio.” Te bomai po dabe me, tama gasa bomai po tigidali elalubo, te tigidali bomai po deliba sisinama, tama augwali page deli naga elalubao, te page po e dao, “Te naga digi naga godolo ebo tiwai gilama te nago gasa we bidi dabe augwali godolo eyu tiao.” * ¹⁰ Te bidigo

---

* **13:7:** Mat 22:21; Mak 12:17; Luk 20:25 * **13:9:** Sai 20:13-17; Prs 19:18; Bom 5:17-21

gasa bidi dali dwagi yai homu eyu godolo mu ebo bidi, te agai dwai kolesaga te agabolo me egobeo. Tama tibaso, te we bidi dali wiegi yai homu eyu godolo ebo kolesaga ebo bidi, te agai te Godigo bomai po page usu nagasobo dao.

Da dolo bilao

¹¹ Magi baso eno dagebolo te tiwai kolesaga yao po waliwe? Edao. Te megı da bidibo sogo te dagego koneanio. Megı dage te godege pila muani tagalama hodaloabo sogo dao. Magı baso meni. Polobadu da gesi konealubo po daı wabo bidi pedalalı, tama Godigo da ma dobola sainogo homu yalı sogo te digıbulu gana elalubadı yalı, tıalı goli megı e sogo te dwasianu paıa pedalalıo.

¹² Te be hulıalualı silainogo elama, tama paıde be posainogo ebao. Tama tibaso, dago te be hulıa saıde bidıbo we bidıgo ebo dwai kolesaga ebo tagalao. Te amı bıdı dabe augwalıgo augwa pıbo ugwa guda munama, tama te augwa tıgı duala sabo hwiıabo ugwa gudubo dao. Tama te tiwai gilama, dago te dwai bıdı Satan aıyaba elaluabo wiegi yalı kolesaga te dago ugwa gudubo gilama guda sao. ¹³ Da dolo bilao, te gilıgade bılıbo bıdı tiwai yao. Dago te hagoma eyu te bomai aı tuai bıdı tiwai dedege bılamuo. Dago te penanı ebo kolesaga eyu tama te meda ebo dwai kolesaga dali gagalı egıo. Dago gasa bıdıgo nı pesa elama godolo ebaso, tama wado po dabe me olamu dao.

¹⁴ Te tobage kolesaga menıo. Dagego Genuai Bıdı Jısas Kraıs selama, tama aga te bebo ugwa tiwai elama tama duga homude bea sao. Tama dagego

te tigigo ebo dwai kolesaga wali pabo homu me egimio.

14

Dago ama bilibo me dagalamuo

¹ Tama bidigo Kraisde konealubo po daų weyu da yali, tiali goli agai konealubo po bomu isayū tama aga homu te God aga dali dwagi yai homu emainogo aga te bidigo nigali haniani bomai po aga wali pao homu ebo bidi dao. Te tobage bidi te dagego duga hani tomoba sela asao. Tiali goli tama tiyu te dagego homude aga dali gasa gasa konila po me olamu dao. Te menio. Te bidi olo mu sao. ² E tiwai yao. Bidi me deligo Kraisde konealubo po bomu elama daų olama, tama agai tigidali haniani nai tubo dao. Tiali goli gasa bidi mego Kraisde konealubo po daų olama gisiga konesiawai bidi, te bidi agai te mi tubo seđe habu selama, tama te gide holobo nai naga agai tubo dao. ³ Tama tigidali nai tubo bidigo, agai te kibu me gasa nai mi tusiabo bidi dali dwai homu me egio, bo wagio. Me ma, te kibu me gasa nai mi tusiabo bidigo, agai homugo te tigidali nai tubo bidi te seđe sali homu me egio. Menio. Godigo te bidi me selama, tama aga hani dali dagayani dao. ⁴ Nage niwai bidi da olama, tama nago gasa bidigo seđe ebo bidigo ebo kolesagade te seđe sali homu ebo dawē? Te aga seđe bomu elama dolalubaso, ma aga tulalubaso da, te seđe aga Genuai Bidigo digi osola sulama tama aga dali yaibao. Tama te bidi aga dolaluaibao. Magi baso meni, te Genuai Bidigo

digi te aga daş ilama, tama aga bomo elama dolalubo usu yaibao.

⁵ Te Kraisi wali pabo we bidi hani tomode bidi me deligo homugo te deli sogo bubugade te Godigo gedude te genuai sogo da homu mu elama tama te gasa sogo dabe te aiyaba elaluali homu ebo dao. Tama gasa bidigo homugo tigidali sogo te deli sogo bubugade tiwai da te homu ebo dao. Tigidali bidi deli deligo augwa digi augwa homude te şede bugagia hania homugo koneao. ⁶ Bidigo homugo deli sogo te polalubo genuai sogo da homu eyu da, te bidigo te Genuai Bidigo nogi ugwaba somainogo tama tebo dao. Te tigidali nai tubo bidi me, te bidigo te Godibolo te tubo naide puba hwi po obaso tama te nai tubo si agai te Genuai Bidigo nogi tama ugwaba sabo dao. Me ma, te tigidali nai me tusişbo bidi me, agai te Genuai Bidigo nogi ugwaba siyu, tama Godibolo te puba hwi po weyu ebadi, aga nai meba tubo menio. * ⁷ Dago koneani, te da usu da homu eyu, tama dena homu naga wali peyu tama da e tiwai bidaibao, ma da e tiwai isaibao, te homu eyu te da bidibo meni. ⁸ Menio. Te da bidibo ula elalubo sogo da, ma da isibo si da, te dago te Genuai Bidi dwagi yai homu ilabo şe yao. Tama tibaso, da bidibadi me, ma da isai digi yaibaso, da te Genuai Bidigo we bidi hani dao. ⁹ Magi baso meni. Kraisi me isama tama bidibo ula ma sali da, te aga te isali bidi dabe dali te bidibo ula elalubo bidi dabe dali augwaligo Genuai Bidi bidainogo tama tiai dao.

---

* 14:6: Kol 2:16

¹⁰ Tama aga tama tialigo da, tama nago, magi baso nago te naga ama bilibo kolesaga dagalama tama aga dali dwai homu ebo dawe? Tama nago me, te magi baso nago te seęę sali homu naga ama u bidide ebo dawe? Dago koneani, te da tigidali te Godigo po tu ebode dolaluaibao.

¹¹ Magu meni, te Godigo po bukude aşani po tiwai yaibao, te po aşani, “Genuai Bidigo te po wai dao: ‘Ena mu tama bidibo, ena isigobeo. Te tiwai eno megı wabo po me te mu usu nagasaibao. Te tigidali we bidigo ena pagede kidu sugunama, tama tigidali bidigo God po hanilama weyu aga God mu da waibao.’ ” *

¹² Tama agai tama po waligo da, teda da tigidali we bidi deli deligo te dago Godibolo te dago yali tigidali kolesaga page te po pusaibao.

Dago ama dolobo se me egio

¹³ Te da tigidali te Godigo po tu ebode mu dolalubaso, tama dago dwai homu gasa amago ebo kolesagade ebo tagalao, te me elamuo. Menio. Dago te tiwai homu yao: dago te ama dwai seęęba tulalumainogo magi se me deli elamu dao. Te aga Godigo pabo tudu pabo dolamuo.

¹⁴ Ena te Genuai Bidi Jisas dali wadolama, tama agai ena ola manigo tama te eno e po page bugagia hania koneai, te magi tubo nai me deli te aga digi meda eyu tama te habu selai nai menio. Tiali goli bidigo te nai me deli te meda yai habu selali nai dao homu ebaso, te aga homude naga te nai meda elalubao, te agade te nai te

---

* 14:11: Ais 45:23

habu selai nai dao. Dagego agabolo tuao olamuo.
¹⁵ Magi baso meni. E tiwai dao: nago amago homu te tubo nai me deli te habu selai nai dao. Tama agai nago te nai tubo subaso, tama aga homu te nai habu selali po wai nai goli, tama aga te habu selali po bolama, agai me te nai tubaso, aga te tiwai tulaluama te dwai homu seęę elaluaibao. Tama nago naga ama tama doloyu da, teda nago koneao, te kolesagade nago te aga ama dali dwagi yai homu eyu godolo eyu bidibo kolesaga nago tagalai dao. Kraisi isilama te ama ma dobola sainogo yali. Tama tibaso, nago nai tubo kolesagago te ama me dologio. ¹⁶ Tama tiyu, nago te kolesaga me deli dali te habu selesiawani kolesaga dao homu ebao. Awe, tiali goli nago te kolesaga ebogo te nago ama te dwai se tomoba kegeyu da, teda te kolesaga ebo tagalao. Te gasa bidi dabe augwaligo te sulama, tama Godigo nogi posobo po waidali weyu, te nago te habu selesiawani kolesaga ebo tagalao. ¹⁷ Magi baso meni. Te Godigo da we bidi tonalubo se page da, te nai me we tubo kolesagade te page elalubeo. Menio. Te aga da tonalubo se page e dao, te doloba pai kolesagade elaluyu, tama wiegi yai homu nagame eyu, tama wiegi yai homu pemene ebo kolesaga ebo. Te Godigo Tedali Mobo Bidigo te kolesaga da tomode nigilibo dao. ¹⁸ Tama bidi te tobage kolesaga ebogo te Kraiso se bidi bidiyu da, teda aga Godigo usu niba kadu waibao, tama te bidi dabe augwaligo homugo te aga wiegi yai bidi da te homu yaibao.

¹⁹ Tama tibaso, da te tu naga wali peyu, te da deli homu ilabo kolesaga dali, te dena hasi dena

bomo mabo kolesaga dali si, te da pobasa pao.
²⁰ Tama tiyu, e homu yao: eno ama da te Godigo ma dobola sai bidi dao. Tama tibaso, eno aga te konealubo pode dolidali weyu, te agai habu selali homu yai tubo nai te nai eno me tugobeo. Mu tama, te tubo nai tigidali wiegi yai dao, te we bidigo tuabo nai dao. Tiali goli, te nago nai me deli tuali digi tama tede te gasa bidi me deli tulalubo şe ebaso da, teda nago dwai kolesaga ebao. ²¹ Te doloba pai kolesaga e dao: nago amade kone palao. Aga te mi tubo kolesagade, ma te bomai we tubo kolesagade, ma gasa şede me te habu selai dwai şe dao homu ebaso da, teda agai nage te tobage kolesaga ebo sulama, tama aga homude elalubo habu selali po bolama tulaluidali weyu, nago te tobage kolesaga egio. Tama tiyu te nago te wiegi yai ilibo dao. ²² Nago te mi dali we dali tubo kolesagade nago naga homugo hania konebo, te homu te naga digi God dali dage si tomode dodolama elaluao. Bidigo homugo te haniani ebo kolesaga usu selama tama meba dwai dao, meba dwagi yai şe dao, te aga konebo dao. Tama te bidigo te wiegi yai kolesaga naga eyu, tama agai aga ebo şede dwai homu isawai bidi, te bidi aga wiegi yai homu pemene yao. ²³ Tiali goli bidigo homu si elama te nai tuali da, te Godigo agabolo şeşe mawaibao. Magi baso meni. Aga te şede te wiegi yai şe naga dao te homu isişbadi aga homu si elama te nai tuali. Te tigidali şe deli delide e po mu po dao: te şe doloba pai şe mu da homu isişbadi tama homu si elama te şe eyu da, teda dago tede dwai şe yalio.

15

Dago Kraisgo homu kolesaga wali pao

¹ Te da Godigo we bidi hani tomode te we bidi meba augwaligo te Kraisde te konealubo po bomo meni yai bidiyu, tama augwaligo haniani şede te habu selebo dao, te ena tamadi tama te şede po aşani. Tama da meba te Kraisde te konealubo po bomo eyu daş olama bidibao. Tama da augwali dali te nagamea pai kolesaga eyu augwali sao. Dago augwali dali tama tiyu, tama dago augwaligo şeş tolao. Dago augwali sula tagalama tama dena homu kolesaga naga wali me piduamu dao. ² Te menio. Da tigidali deli deli dago te da paşde bidibo bidide homugo kone palama, tama aga tau sabo şeş yao, te aga wiegi yai kolesaga selama, tama aga te Kraisde konealubo po bugagia daş wali bidi pedalomainao. ³ Te Kraisgo me, Krais aga digi aga homu wali me pabeo. Te meni. Te we bidi augwaligo agade nogi posobo po wali goli, aga Godigo homu naga wali pali. Te agade pedalali kolesaga te bidi mego Godibolo polobadu wali po tiwai gilama yai. Te bukude aşani po e dao: “Te God, te bidi dabe augwaligo nagebolo wabo dwai po wabo, te augwaligo dwai po wabo te po asiyu ena mesegelai dao,” te po aşani, tama te Kraisde usu nagasai dao. * ⁴ Godigo po tigidali augwaligo polobadu aşani, te augwaligo te po dabolo te wiegi yai bidabo kolesaga ola momainogo aşanio. Tama dago te aşani po nededu geyu, tama tede dago te haniani şeş

---

* 15:3: Tib 69:9

tolabo bomo dali, te dwagi yai po mobo mabo po dali somainogo eyu augwaligo te po aşani. Tama dago te bomo me te mobo mabo po me te bukude aşani pode selama, tama dwagi yai homu eyu, dago te Godigo da dali yabo wiegi yai şe bugagia tonaluaibao. ⁵ Te God da, te haniani şeşe tolabo bomo page bidi dao, te dwagi yai mobo mabo po page bidi dao. Tama eno homugo te Godigo dage tau siyu, tama dage te Krai Jisago yali homu kolesaga wali mu peyu, tama dage deli homu naga duga hasi elaluyu bidaibao. ⁶ Eno homugo dage te tama bidiyu, tama pedauwali deli elama, tama Godigo nogi ugwaba somainogo yao, aga God tama dago Genuai Bidi Jisas Krai Aya dao.

Krais da te Juda dabe dali gasa hani dabe dali ma dobola sabo bidi dao

⁷ Dago te da pađe bidibo bidide homugo kone palao. Tama tibaso, duga hasi dage tigidali deli deligo te ama dede dabe selama, tama augwali dali deli homu elama bidao, te Krai me da sali tiwai yaligi yao, te Godigo genuai nogi ugwaba pedalomainogo tiao. ⁸ Eno po page e dao: Krai agade digi naga aga homugo kone palisiabadi tama aga te tigiwali togobo Juda hani tau sabo şe bidi pedalai. Agai tama tialigo te God da te mu po naga wabo bidi dao ola mani dao. Tama tede Krai te Godigo te polobadu bidali augwa wai dabebolo menama daşu wali po tigidali usu nai dao. ⁹ Tama aga te Juda hanigo şe ebo bidi pedalobo te page me elalubao, te e dao: agai homugo te gasa hani augwaligo te Godigo

homu dene eyu olo tau mabo wiegi yai kolesaga ebo te augwaligo sulama, tama aga nogi ugwaba somainogo homu yali, te Godigo po bukude wali po tiwai gilama yali, te po e dao:

“Tama eno nago nogi ugwaba sabo po gasa hani dabe tomode augwalibolo pusaibao.

Tama eno teşabi pogo nago nogi ugwaba saibao.”*

¹⁰ Tama bukude te şede gasa po me wali e dao:

“Dage gasa hani dabe, dagego te Godigo hani we
bidi

dali wiegi yai homu pemene yao.” *

¹¹ Tama bukude te po gasa badu e tiwai po wali,

“Dage tigidali gasa hani bidi, dagego te Genuai

Bidigo nogi ugwaba sao. Tama tigidali we bidi

dagego aga nogi ugwaba sao.” *

¹² Tama te Juda hani isawai bagede te polobadu

Godigo po pusali bidi Aisaiago me te po wai,

“Te gelali ni pedalide te ni koliama holobo tiwai

gilama tama te bidi me deli te Jesigo hanide

pedalaibao. Tama te bidi Godigo te gasa hani we

bidi tonalubo bidi nigilaibao. Tama nigilama,

tama

augwaligo agade augwa homu tialuama, tama

dwagi yai homu eyu, agai augwalibolo nosali

yabo

şe ebo tonaluaibao,” *

te Godigo po polobadu pusali bidi Aisaiago te po aşani.

¹³ God da, aga te dago homu agaba tialuama tama dwagi yai homu eyu te agai dabolo nosali

---

* 15:9: 2 Sml 22:50; Tib 18:49 * 15:10: Bom 32:43 * 15:11:
Tib 117:1 * 15:12: Ais 11:10

yabo şę tonalubo kolesaga page bidi dao. Tama eno gedu haluasa po weyu tama wabo dao, "God, te Rom bulude bidibo we bidi augwaligo nageba te konealubo po daų wali dao. Tama tebogo nago augwali wiegi yai homu pemene genuai elama, tama nagame yai homu te augwaliba pedalama tama pağanalumainogo yao, te eno homugo dao. Tama nago Tedali Mobo Bidigo bomogo augwali tau siyu tama augwaligo te nago nosali yabo şę bugagia tonalubo kolesaga te geninama mu pedalomainao," eno te tobage po te Godibolo hanalu wabo dao.

**Polgo aga ebo şede digi po weyu,
tama agai te Rom dabebe siade
po wai**

(Dağ 15:14–16:27)

Pol agai te Godigo şę te Juda hani isąwai gasa hani bage tomode yali

¹⁴ Eno ama dede dabeo, te eno dagede te homu si ebo meni. Te eno homugo digi te dagego te we bidi tau sabo wiegi yai kolesaga sesemane sogo ebo dao, tama dagego haniani kolesaga tigidali elaluyu, tama dagego te Godigo wiegi yai homu kolesaga te duga hasi ama dede dabe augwalibolo ola mabo te dage usu ebo dao. ¹⁵ Tiali goli eno e pas tomode po meba ena homu wi me isąyu, tama bomo elama te po dagebolo hania aşani. Eno te pode dage homu hodolainogo homu ebao, te dagego te po kegeda pidali weyu yali. Magi baso meni, Godigo te aga olo tau mabo wiegi yai kolesaga ena dali eyu,

tama enaba te dwagi yai şe mawai dao. ¹⁶ Tama agai ena te Krajs Jisago şe ebo bidi bidimainogo ilama, te Juda hani işawai gasa hani augwali tomode şe emainogo yai. Ena te Godibolo lotu po weyu şe ebo bidi pris tiwai elama, tama eno Godigo wiegi yai gesi po pusubo şe ebao. Eno te gasa hani augwali te Godiba sela aselama, tama Tedali Mobo Bidigo augwali wiegi yai mu doloba pai we bidi ilibo si, tama eno augwali Godibolo te usu si yai ofa tiwai elama mawaibao. ¹⁷ Tama tibaso, ena Krajs Jisas dali wadolama, tama eno te Godibolo ebo şede te ena wiegi yai homu pemene ebo usu ebo dao. ¹⁸ Tama eno gasa bidigo yali şede po me wagobeo. Menio. Tama bomo elama, eno te Krajsago şe ena nogode yali şe po naga pusubao. Agai eno po tau selama, tama wiegi yai şe dabe eno nogode yai. Tama te si ebogo te Juda hani işawai gasa hani we bidi augwali te Godigo po odoyu, tama augwaligo homu tulaluyu, tama augwali agai po wali pabo şe ilali. ¹⁹ Tama agai eno nogode te haniani bidigo me işawai bomai şe yai. Tama Tedali Mobo Bidigo me enabolo şe bomo yali. Te tigidali şe agai yai, te gasa hani dabe hodolama, tama augwaligo te Godigo po wali pomainogo yalio. Tama tiyu, eno te şe Jerusalemde gagalama, tama eno Krajsde wiegi yai gesi po tigidali augwalibolo pusali, tama ena bilali te tigidali habuba te digibulu mu bulu nogi Ilirikum daj egi pelama, tama te şe ela silai dao. ²⁰ Tama tiyu, te şede eno homugo te Krajsago nogi polobadu konesişwani bage bidiboba pelama, tama augwalibolo eno te wiegi yai gesi po pusabo homu godolo mu yalio.

Te po digi po begelama tama e tiwai dao, eno te gasa bidigo tulai be ni daide eno be me şe idali weyu, ena te digibulu buluba pai dao. ²¹ Tama tiyu, eno te Godigo po bukude polobadu aşani po usu numainogo yai, te po e dao,
“Te agade po munu me odosiawanı bide dabe, te augwaligo aga sueibao. Tama agade po odosiawanı bide dabego, te augwaligo agade bugagia koneaibao.”*

Polgo Rom dabe suabo homu yali

²² Te digibulu bulude bidibo bage, te augwali Kraigo nogi munu me odosiawanı we bide, te eno augwalibolo Godigo po pusubo şe hauwa elalubaso, tama te şego hauwa sogo ena tu palidubaso, tama ena dageba pabo usu me ebeo.

* ²³ Tiali goli megi eno yabo şe te gasa pađe elalubo tu pedai dabede me elalubeo, te şe tede silai dao. Tama hauwa kibu bedede te ena dage bidibo madi asabo homu godolo mu yai dao.

²⁴ Tama tialigo da, megi eno homugo te ena te digibulu tu pedai nogi Spen, te dagego bulu Rom u badu bulu, teba ena paio. Tama te Spenba pobadi tama tomode ena dagego hanu Romba hasia sabolaibao. Tama dageba te tiwai sabolama, tama ena dwasianu sogo dage dali dwagi yai homu eyu bidama, tama dagego ena tau siyu ena odasa pelama, te Spen bulu pabo tuba tagaligi pagameo. ²⁵ Tiali goli megi hasia bolo ena te Jerusalem hanuba pabo tamadi gagalaibao, te tede bidibo Godigo we bide tau

---

* 15:21: Ais 52:15 * 15:22: Rom 1:13

magi paibao. ²⁶ Te e tama tiaibao: te Masedonia dali Akaia dali te t̄ pedai side bidibo Godigo we bidi augwaligo po mia selama, tama dwagi yai homu eyu augwa nai sesa pelama sisinama, tama eno nogoba munama, tama te nai meni yai te Godigo we bidi augwalibolo te Jerusalemba tolainogo ebo dao. *

²⁷ Mu tama, augwa digi augwaligo te mone mabo şede wiegi yai homu elama augwaligo tama tiwai yali, tiali goli augwaligo negeli me te Jerusalem dabede elalui. Magi baso meni, te Jerusalemdede bidibo Juda dabe augwaligo te Juda hani is̄wai gasa hani dabe augwali te Godigo wiegi yai gesi po mani negeli elalui. Tama tibaso, gasa hani augwaligo te tigide nai tau sabo negeli te Juda dabe augwalide elalui dao. *

²⁸ Te gasa hani bage augwaligo Godigo wiegi yai po odama, tama te pogo megi du walobao, te gasa hani bage augwaligo augwa monego te Juda dabe tau saibao. Tama eno te ena nogoba muani ş̄ silabo homu eyu, tama eno te wiegi yai du tigidali te Jerusalem dabe augwaligo nogoba bugagia menama da, tama nosali ena te Spen buluba pabo t̄du painogo, tama tedu pobadi hasia eno dage bolo suagasaibao. ²⁹ Tama eno koneanio, te ena dage bidiboba sabalobo si, te Kraigo da tigidalibolo te wiegi yai homu ilibo dwagi yai ş̄ elama, tama da pağawaibao.

³⁰ Eno ama dede, eno homugo dagego te dago Genuai Bidi Jisas Krai homu koneama, tama te Tedali Mobo Bidigo da tomode hodolali duga hasi godolo ebo kolesaga me homu kone palao.

---

* 15:26: 1 Ko 16:1-4 * 15:27: 1 Ko 9:11

Tama te side homu kone palama, dage homu hodolama, tama te gedu haluasa po wabo şe dene ena dali emainu eno te homu godolo ebao. Dagego te Godibolo gedu haluasa po weyu ena tau somainogo yao, ³¹ tama ena te Juda dabe meba te Godigo po sela şabo bidi augwali nogode ena dagala samainogo yaibao. Tama me, dagego te Godibolo gedu haluasa po obaso, te Godigo aga we bidi Jerusalem dabe augwaligo te eno augwali tau sabo şede dwagi yai homu eyu tama godolo emainao. ³² Tama tiyu, tama Godigo usu da homu ebaso da, te ena wiegi yai homu pemene eyu, tama dage bidiboba sabolaibao. Tama ena dage dali dwasianu sogo bidiyu toma nabo homu yaibao. ³³ Eno homugo God da, aga te wiegi yai homu nagame ebo page bidi, aga te dage tigidali dali bidao. Mu dao.

16

Polgo we bidi hauwabolo siade da po ola tolali

¹ Eno homugo te dago abe Fibi aga dage bidiboba sabalobo si dagego aga selama, tama agabolo wiegi yai şe bugagia yao. Agai te ede Senkria bulude Godigo po odobo we bidi tau sabo şe ebo dao. ² Eno homugo dagego homu Genuai Bidiba koneama, tama dagego te we Fibi selama, te dage Godigo po odobo we bidi dali bidimai homu yao. Te wiegi yai kolesaga da Godigo we bidigo ebo kolesaga dao. Tama Fibi aga magi nai me deli meni baso da, teda dagego aga tau sao. Magi baso meni, agai abagi homu eyu tama we bidi hauwa tau sai, tama agai ena me tau sai dao.

³ Dagego eno siade da po wali te we Prisilade, aga bidi Akwila sibolo mao, augwali si te Krais Jisasde ena dali deli şe ebo dao. ⁴ Te augwali sigo ena isidali weyu ena tau siyu isabo sisi yai elaluali. Tama eno naga eno gedu haluasa po augwali side weyu Godibolo usu da po me wabeo. Menio. Te Godigo po odobo gasa hani dabe tigidali augwaligo me te gedu haluasa po weyu, te Prisila dali Akwila dali side Godibolo puba hwi wabo dao. ⁵ Tama eno siade da wali po dagego te augwali sigo beba sisinibo te Godigo po odobo we bidibolo te po wao.

Dagego eno siade da wali po te bidi Epainetus agabolo mao, eno abagi mu dao. Te moni tş Esiade te tigidali we bidi augwaligo augwa homu Kraisba musiabadi te agai polasa aga Godigo po wali pabo bidi hasia pedalai. ⁶ Dagego eno siade da wabo po te we Mariabolo wao. Agai te şe dene hauwa elama dage tau sai. ⁷ Te eno siade da wali po dagego te bidi si Andronikus dali Junias sibolo wao. Augwali si eno Juda hani deli tama ena dali me sogo polobadu kalabuside bidai dao. Augwali si te Godigo po sela pabo bidi augwali tomode nogi elalubao, tama augwali si ena dali polama Kraisde wadolama bidai.

⁸ Dagego eno siade da wali po te bidi nogi Ampliatusbolo mao. Da si te Genuai Bidiba wadolama tama aga eno abagi mu bidibao. ⁹ Dagego eno te siade da wali po te bidi Urbanus agabolo wao, aga da dali te Kraisde deli şe ebao. Tama siade da po te bidi Stakisbolo me wao, aga eno abagi mu dao. ¹⁰ Dagego eno siade da wali po te Apelesbolo wao, aga da te aga Kraisde homu

keş pai kolesaga augwaligo usu selama tama usu da wai nogi bidi dao. Dagego eno siade da wali po te bidi Aristobulus dali deli bede bidibo bage augwalibolo wao. ¹¹ Te eno siade da wali po te bidi Herodionbolo dagego waiyaş, aga te ena dali Juda hani deli dao. Te eno siade da wali po te Genuai Bidide wadolali we bidi augwali te bidi Narsisusgo bede bidibo bagebolo dagego te po augwalibolo waiyaş.

¹² Dagego eno siade da wali po te we ama name si Trifina dali Trifosa sibolo wao, augwali si te Genuai Bidigo şe ebo dao. Te eno siade da wali po te we nogi Persisbolo wao, eno abagi mu dao. Agai şe dene hauwa Genuai Bidide yai dao. ¹³ Eno siade da wali po dagego te Rufusbolo waiyaş. Aga te Genuai Bidi wali pabo wiegi yai bidi dao. Eno siade da wali po agai idabolo me wao. Te we te enade te aga eno ogwa tiwai dao homu eyu, tama agai enade dwagi yai şe ebo dao. ¹⁴ Eno siade da wali po te Asinkritusbolo me, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas me, te bidi dabebolo dagego te po waiyaş, tama augwali dali bidalubo ama dedebolo me wao. ¹⁵ Dagego eno siade da wali po te Filologus dali aga we Julia sibolo me, tama te bidi Nereus dali aga abe dali sibolo weyu, tama te bidi Olimpasbolo me, tama augwali dali bidibo Godigo we bidi tigidali augwalibolo te po waiyaş.

¹⁶ Te Godigo we bidi dago ebo kolesaga te tiwai eyu, tama abagi homu eyu, duga hasi dage tigidali deli deligo te ama dede augwali pageiaş. Te Kraisgo po odobo hani tigidali augwaligo siade da po dagebolo ola tolobao.

Bidi mebago Kraisgo hani we bidi tomode pedebo po

¹⁷ Ama dedeo, te we bidi hani pedebo kolesaga ebo bidi dabe, te bagede dagego bugagia suao, dua dao. Te dagego Kraisde polobadu odali ola mabo po, te po augwaligo sela şawainogo eyu, tama augwaligo we bidi dwai şe ebo kolesaga tomoba kegebo dao. Te tobage we bidi dagego tagalao, augwali tudiba mu muao. ¹⁸ Magi baso meni, te tobage bidi dabe augwaligo te dago Genuai Bidi Kraisde şe me ebeo. Menio. Te augwaligo augwa tigigo digi ebo kolesaga naga wali pabo dao. Tama pusu ebo po me tama te bidi homu begasa pabo tibo pogo augwaligo te dwai şede konesişbo we bidi dabe homuba tibo po ola menama, tama te bidi dabe augwaligo homugo te dwai kolesaga da homu me işawaiobao. ¹⁹ Dagego Godigo po bugagia wali pabo kolesaga po, te tigidali bidi dabe augwaligo odalio. Tama tibaso, eno wiegi yai homu pemene dagede ebao. Tiali goli eno homugo dagego te wiegi yai doloba pai kolesagade bugagia gisiga koneao. Me ma, te dwai kolesagade eno homugo dage te tobage kolesaga işayabo homu mu yao. ²⁰ Tama tiyu da, teda God da, aga te wiegi yai homu nagame ebo page bidi, dwasianu sogo tama silama, tama agai te Satan dagego şağa dologoba munama agawaobao. Te eno homugo te dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo da olo mu tau sali wiegi yai kolesaga dage dali bidao.

Bidi meba augwaligo Rom dabebolo siade da po ola tolai

²¹ Ena dali deli şe ebo bidi, Timoti, agai siade da wabo po dagebolo ola tolobao. Tama Lusius me, Jeson me, Sosipater me, eno Juda hani deli bage, augwaligo me siade da wabo po dagebolo ola tolobao.

²² Ena Tertius, te eno Polgo pedauwalide po selama tama eno e pas eno nogogo aşai. Te Genuai Bidigo nogide eno siade da wabo po dagebolo obao.

²³ Te bidi nogi Gaius agai siade da po dagebolo ola tolobao. Agai ena Pol bugagia agai bede tonaluyu nai gesali. Aga beba te Kraisgo po odo bo we bidi augwali deliba sisinibo dao. Erastus, aga e hanude te gavmanigo kuskus şe ebo masigi tonalubo bidi, tama dago ama Kwartus, te augwali sigo siade da po dagebolo ola tolobao.

²⁴ [Te dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo da olo mu tau mani wiegi yai kolesaga te dage tigidali dali bidao. Mu dao.]

Dago God nogi ugwaba sao

²⁵ Dago Godigo nogi ugwaba mu sinao. Eno aga gesi wiegi yai po pusubogia tama God agai dage te Kraisde homu keş pai we bidi mu daş wabo usu yaibao. Te wiegi yai gesi po te Jisas Kraisde elalubao. Tama polobadu tigidali sogo te po te geme dualali po geme dualaluali, ²⁶ tiali goli megi Godigo te po hania hanilai dao. Godigo po pusali bidi profet dabego te geme dualali po polobadu aşani. Tama megi te sesemane sogo bidibo Godigo agai te augwalibolo te po pusao po olama, tama agai po sela pabo bidi dabe augwaligo te tigidali tşde bidibo we bidibolo pusugi peyu,

tama augwalibolo hania ola mabo şe megi ebo
dao, te tigidali we bidi agaba konealubo po daş
olama tama agai kolesaga wali pomainogo ebao.

²⁷ Te God agaduba deligo naga mu koneai
elalubao, dago te Jisas Kraisde sesemane bidada
pabo sogo aga nogi ugwaba sao. Mu dao. Eno po
tama dao. Ena Pol da.

**Godigo dwagi yai po buku
The Holy Bible in the Dadibi Language of Papua New
Guinea**

Buk Baibel long tok ples Dadibi long Niugini

copyright © 1987, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dadibi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files dated 9 Oct 2020

f3fb5335-7c77-5120-883d-cc05478d7362